

TISKOVINA

Poština plačana pri pošti Slovenj Gradec

Cena: 2,90 EUR

let: XLV | april 2013 | številka: 4

GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC D.D.

Viharnik

Gozdarstvo • Gozdno-lesna veriga • Kmetijstvo • Veterina • Čebelarstvo • Zdravstvo • Šparovni kotiček

Leto je naokoli • To smo mi • Malha smeha • Razširimo obzorja • Prgišče zgodovine

LESO
TEKA

Listnica uredništva

Vse življenje se učimo

Bojana Jordan, vodja ekonomskega sektorja, GG SG

Za uspešno delovanje podjetja je pomembnih veliko dejavnikov. Poleg ustrezne tehnologije se večina izmed njih nanaša na ljudi. Produktivnost, kakovost, odnosi. Obvladovanje vseh teh dejavnikov pa od zaposlenih zahteva določeno znanje in usposobljenost. V procesu proizvodnje nekega proizvoda ali storitve sta znanje in usposobljenost potrebna za reševanje sleherne naloge, od najenostavnejše do

najzahtevnejše. Določene veščine se lahko priučimo, razlika v kakovosti opravljene naloge pa je lahko bistvena, kadar ima usposobljenost korenine tudi v formalno pridobljeni izobrazbi.

O pomenu izobraževanja in učenja je bilo že veliko napisanega. Pomembno je tako pridobivanje formalne izobrazbe kot tudi nenehno nadgrajevanje pridobljenega znanja v praksi. Z rastjo podjetja je nujno treba graditi lastno znanje. Čeprav je danes možno znanje tudi kupiti na trgu, enako kot katero koli drugo dobrino, je znanje znotraj podjetja tisto, ki ločuje uspešna podjetja od manj uspešnih.

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec je prijazno podjetje. Prijazno do okolja in prijazno do zaposlenih. V našem podjetju imamo možnost, da svoje znanje nadgrajujemo. Na veliko področjih postaja to že nuja, saj se s širitvijo dejavnosti podjetja znotraj skupine GG povečuje tudi potreba po strokovnem obvladovanju teh dejavnosti. Razvojni usmeritev podjetja prav tako narekuje zaposlenim, da se nenehno izobražujemo in tako prispevamo k uresničitvi te usmeritve. Vesela sem, da imamo med svojimi vrstami kar nekaj ambicioznih in novih znanj željnih sodelavk in sodelavcev. Vsi vemo, da je izvajanje študija ob delu danes v tem hitrem tempu življenja, ob usklajevanju obveznosti v službi in skrbi za dom in družino, zahtevno in težko. Treba je veliko vztrajnosti, odrekovanja in predvsem želje. A cilj je dosegljiv. Za doseganje zmag podjetja namreč ne zadostuje le maksimalen trud vodstva. Vsak sodelavec mora prevzeti del odgovornosti in aktivno prispevati k osvojitvi potrebnih znanj za učinkovito izvajanje delovnih nalog.

Pravzaprav se celo življenje učimo. Če le znamo odpreti svoje razmišljanje na način, da je vsaka nova naloga ali težava, ki se nam postavi na pot, hkrati tudi priložnost, da se ob njenem reševanju naučimo nečesa novega, smo na pravi poti.

Naši diplomanti

Marta Krejan

Nataša Založnik,

diplomirana ekonomistka, je svojo diplomsko nalogo uspešno zagovarjala konec lanskega leta, v njej pa se je ukvarjala z vprašanji, s kakršnimi se srečujejo v računovodstvu. Njeno diplomsko delo z naslovom Računovodska analiza vzrokov razlik v poslovanju dveh podjetij je povezano z družbo, kjer je zaposlena, saj je z njo želela narediti nekaj tudi za svoje podjetje.

Računovodska analiza je ena najpogostejših analiz v podjetjih. Viri za analiziranje so podatki v računovodskih izkazih in razkritjih k izkazu. Analizo delamo tako, da podatke v tekočem mesecu ali letu primerjamo s preteklimi, načrtovanimi, z drugim sorodnim podjetjem, panogo ...

V svoji diplomski nalogi sem za naše podjetje primerjala postavke tekočega leta v bilanci stanja in izkazu poslovnega izida s preteklim letom in nato podatke primerjala še z enim najboljših podjetij v gozdarski panogi. Da pa bi bila ta primerjava bolj realna, sem računovodske izkaze našega podjetja pripravila še tako, da sem upoštevala le gozdarsko dejavnost.

Na takšen način sem ugotovila, ali se je poslovanje podjetja v tekočem letu izboljšalo ali poslabšalo in kje so največja odstopanja. Odkrila sem še, kje nastajajo največje razlike v poslovanju v primerjavi s konkurenčnim podjetjem, poiskala vzroke za nastanek le-teh in predlagala nekaj rešitev.

Zahvaljujem se svojemu podjetju, ki mi je omogočilo šolanje, in sodelavcem za podporo pri izobraževanju.

Nataša Založnik, dipl. ekon.

Polona Škorjanc,

diplomirana ekonomistka, v našem podjetju opravlja delo samostojne knjigovodkinje. Tudi ona je postala diplomantka konec lanskega leta, njeno diplomsko delo pa je ravno tako kot Natašino, povezano z družbo, kjer je zaposlena.

Poklicna odločitev je ena izmed najtežjih stvari vsakega posameznika. Moja me je popeljala v smer

ekonomije, kjer sem najprej pridobila srednjo nato pa še višjo izobrazbo. Zaposlitev sem dobila na Gozdnem gospodarstvu Slovenj Gradec, d. d., v podjetju, ki daje skupaj s povezanimi družbami velik poudarek tako na izobraževanje zaposlenih kakor tudi na štipendiranje bodočih kadrov iz gozdne ter lesne stroke.

Tako mi je podjetje omogočilo, da sem decembra 2012 diplomirala na Fakulteti za komercialne in poslovne vede v Celju. Tema diplomske naloge, pod mentorstvom Jakoba Demšarja, univerzitetnega diplomiranega pravnika, je bila revidiranje gospodarskih družb. Naloga je imela poudarek na teoretičnem delu, v katerem sem se s pomočjo strokovne literature in člankov osredotočila na revidiranje in na to, kakšno vlogo ima revizija pri odkrivanju gospodarskega kriminala. V praktičnem delu naloge sem predstavila podjetje Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, d. d., in sicer postopek revidiranja v našem podjetju, in dodala primer revizijskega poročila neodvisnega revizorja. Menim, da bom lahko znanje, ki sem ga usvojila, dobro vnesla v delovno okolje, predvsem pa z dodatnimi izkušnjami upravičila zaupanje, ki mi ga je izkazalo vodstvo podjetja, kateremu se za podporo pri študiju zahvaljujem.

Polona Škorjanc, dipl. ekon.

Rok Tretjak je inženir

mehatronike, njegovo diplomsko delo pa je bilo usmerjeno v iskanje rešitev prevelike porabe električne energije. Ukvarjal se je s konkretnim objektom podjetja, v katerem je zaposlen, z izsledki raziskave pa je prišel do smiselnih in za vsako stavbo primernih rešitev.

Pri projektiranju lesenih energetsko varčnih objektov je racionalno in nujno potrebno projektiranje varčne razsvetljave, le tako je mogoče nuditi energetsko varčen objekt na vseh področjih. V svoji diplomski nalogi Racionalizacija porabe električne energije v nizkoenergetskem poslovnem objektu sem ugotovil, da bi bilo treba v enem od naših poslovnih objektov zamenjati večino svetil, sijalk in dušilk, potrebna bi bila še dodatna

montaža senzorjev. V diplomski nalogi sem predlagal protokol DALI (Digital Adresreble Lighting Interface), ki sicer z vidika montaže ni zahteven, vendar zahteva določene posege v že izgotovljene prostore. Poleg integracije celotnih sistemov se hkrati višajo zahteve uporabnikov, saj želijo več kot le vključevati in izključevati elektriko, predvsem pa je važno dejstvo, da so zahteve na področju varčevanja z električno energijo vedno višje. S tega aspekta bodo na pomembnosti dobivali sistemi, kjer bodo prihranki električne energije največji. S predlagano rešitvijo predvidevamo, da bo realni prihranek električne energije, porabljen za razsvetljavo, od 30 do 40 %.

Obravnavani objekt je sodobno arhitekturno zasnovan. Na njegovi južni strani v prvem nadstropju prevladujejo velike steklene površine, delež steklenih površin v prostorih trgovine je zaradi izložb prav tako relativno visok. Z uvedbo multifunkcijskih tipal v sistemu DALI bi bila omogočena optimalna izraba dnevne svetlobe, ki pri konvencionalnem načinu največkrat ni izkoriščena in so luči največkrat prižgane tudi ob dnevni svetlobi. Z uvedbo senzorjev gibanja v pomožnih prostorih bi bili prihranki relativno veliki zaradi dejstva, da pretežno terensko osebje v pisarniških prostorih že v jutranjih urah odhaja na teren, v pomožnih prostorih pa ostajajo luči pogosto prižgane. Senzorji gibanja bi zagotovili relativno velik prihranek pri porabi električne energije, saj je delež pomožnih prostorov (skladišče, kurilnica, stopnišča, hodniki, itd.) v objektu obravnave precejšen.

Pri oblikovanju ponudbe lesenih energetsko varčnih objektov je v prihodnje treba razmisliti o uvajanju sodobnih možnosti krmiljenja vseh energetskih sistemov, ki bi poleg razsvetljave vključevali še ogrevanje, hlajenje, avtomatsko dviganje in spuščanje rolet itd., saj bi s kompleksno rešitvijo vseh energetskih sistemov dosegli največji učinek na področju izrabe energije.

Podjetju se zahvaljujem za podporo pri študiju. Pridobljeno znanje mi pri delu vsekakor zelo koristil!

Rok Tretjak, inž. meh.

Lansko leto je bilo v našem podjetju zelo "plodno", par mesecev pred Natašo, Polono in Rokom, je svojo diplomsko nalogo zagovarjala tudi naša sodelavka

Alenka Juvan, diplomirana

ekonomistka, ki se trenutno posveča prijetnejšim stvarjem, Alenka je namreč mlada mamica.

Osnovni cilj vsakega podjetja je njegova uspešnost. Na uspešnost vpliva veliko različnih dejavnikov. Eden od dejavnikov, ki postaja vedno bolj pomemben in včasih težko dosegljiv, je zadovoljstvo zaposlenih s komunikacijo med sodelavci in z nadrejenimi. To temo sem si izbrala za svojo diplomsko nalogo in poskušala ugotoviti, kakšno je dejansko stanje zadovoljstva zaposlenih s komunikacijo v podjetju Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, d. d.

Mnoga podjetja se trudijo vzdrževati dobre odnose med zaposlenimi. To počnejo na različne načine, kot so na primer dobri delovni pogoji, urejeno delovno mesto, nagrajevanje, samostojnost na delovnem mestu, vključevanje zaposlenih v odločanje, možnost dodatnega izobraževanja ... Komunikacija v poslovnem svetu dobiva vedno večji pomen in pripomore k obveščanju, širjenju informacij ter k boljšemu razumevanju na delovnem mestu.

S svojo raziskavo v nalogi sem ugotovila, da zaposleni dokaj pozitivno ocenjujejo proces komuniciranja v podjetju. Zavedajo se, da je dobra komunikacija izjemnega pomena in so z njo zadovoljni. Trudijo se vzdrževati kvalitetne odnose med sodelavci in z nadrejenimi. Vsak posameznik v podjetju s svojim vedenjem, pozitivnim ravnanjem in korektnim odnosom do sodelavcev prispeva k temu, da komunikacija poteka uspešno. Vzpostavljanje pozitivnih odnosov v podjetju odločilno vpliva na uspešnost celotnega poslovanja. Zaradi tega morajo

Nadaljevanje na str. 4

v podjetju razvoju dobre komunikacije še naprej namenjati dovolj časa. Mnenja o dobri komunikaciji so torej pozitivna. Uspešna komunikacija pozitivno vpliva na vsa delovna področja in zaposleni se tega zavedajo. Kjer je komunikacija dobra, sproščena in prijateljska, so zadovoljni tudi zaposleni. Zahvaljujem se podjetju Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, da mi je omogočilo izobraževanje, in vsem svojim sodelavcem za dobro voljo in sodelovanje pri raziskavi.

Alenka Juvan, dipl. ekon.

Ne smemo pa pozabiti na redno zunanjo sodelavko, ki jo bralke in bralci Viharnika dobro poznate. **Martina Cigler** je marca letos z zagovorom svoje diplomske naloge pridobila strokovni naziv **diplomirana inženirka agronomije**.

Tema moje diplomske naloge z naslovom Vpliv gnojenja s fosforjem in kalijem na spremembe v rastlinski sestavi ekološkega travnika v letu prve aplikacije gnojil je bila zanimiva, saj sem izvedela mnogo o gnojenju in omejitvi glede tega, koliko hranil, zlasti dušika, je sploh dovoljeno vnesti na njive ali travinje v eni sezoni. Pri svoji nalogi, ki je zajemala le enoletni poskus, vpliv gnojenja ni pokazal znatnih razlik v botanični sestavi ruše, za to bi potrebovala namreč več let, kot navajajo številni strokovnjaki, zlasti Korošec in Leskošek. Korošec in Leskošek v svojih delih navajata, da znatne spremembe v travni ruši dosežemo zlasti z gnojenjem z dušikom, fosfor in kalij pa na razlike ne vplivata tako močno. Če gnojimo z dušikovimi gnojili, se zlasti v ruši naravnega travinja začne pojavljati nezaželen plevel, kot je npr. topolistna kislica – ščavje –, in prekomerno se razširi tudi regrat.

Za ta študij sem se odločila, ker me kmetovanje res zelo zanima. Imeli smo veliko predmetov, veliko prakse ter laboratorijskih in predmetnih vaj in lahko zagotovim, da je študij kmetijstva zares študij, ki ti da tako praktično kot teoretično znanje. Znanje, ki ga imam, bom z veseljem delila z vami preko Viharnika, ki ni le ljudska, ampak tudi vedno bolj kvalitetna strokovna revija. Če bom s tem lahko komu kakor koli pomagala, mi bo pisanje prispevkov za Viharnik še v toliko večje veselje.

Martina Cigler, dipl. inž. agr.

Skupščina Zveze lastnikov gozdov Slovenije

Jože Urbanc

Predstavniki DLG iz cele Slovenije smo se 21. marca zbrali na Malkovcu nad Tržiščem blizu Mokronoga. V lepo urejenem Vinskem dvorcu Deu smo izpeljali sedmo redno skupščino Zveze lastnikov gozdov Slovenije.

Po uvodnem pozdravu predsednika zveze Andreja Berdajsa je župan občine Šentrupert Rupert Bole predstavil izgradnjo Lesnopredelovalnega centra

Šentrupert. Lani so z ministrstvom za obrambo podpisali pogodbo o brezplačnem odstopu zemljišč nekdanje vojašnice na Puščavi. Celoten kompleks meri kar 22 hektarov in je priključen tudi na železniško omrežje. S prostorskim načrtom občine bodo ta zemljišča postala industrijska cona. V prvi fazi bi radi na 12 hektarih postavili LPC, v sklopu katerega bi bili žaga, laminirnica, sušilnica, peletirnica in logistični center za biomaso.

Les bi pridobivali v neposredni okolici, saj je bližnja Mirenska dolina skoraj 60 % porasla z gozdom, letni lesni prirastek pa znaša preko 50.000 kubičnih metrov.

V začetku bi kakovosten les predelovali v polizdelke (konstrukcijski les, mizarske plošče), kasneje pa tudi v končne izdelke. Lesne ostanke bi uporabili za energetske namene. Vse prisotne je župan povabil na predstavitev projektov 14. in 15. junija letos.

Nekaj pozdravnih besed nam je namenil tudi nekdanji minister za kmetijstvo in okolje Franc Bogovič. Omenil je projekt Les je lep in nas pozval k nadgradnji društvene dejavnosti z ustanavljanjem Poslovnih interesnih združenj lastnikov gozdov, ki naj bi se vključevali v gozdno-lesne verige.

Skupščino smo nadaljevali z izvolitvijo delovnega predsedstva in z delom po dnevnem redu.

Strokovni tajnik zveze Jože Mori je podal poročilo o delu v preteklem letu. Zveza je bila aktivno vključena v pripravo Zakona o gozdovih, sodelovala je na sestankih

Delovno predsedstvo skupščine

DLG Mislinjske doline smo zastopali (z leve): Primož Grudnik, Janko Ošlovnik ter Jože Rošer in Jože Urbanc.

za hitre spremembe zakona o gozdovih ter v strateškem svetu Gozd-les.

Sodelovala je pri organizaciji in izvedbi 7. licitacije vrednega lesa v Slovenj Gradcu, podeželskem parlamentu v Zrečah, na sestankih Proles Slovenija, na dnevu evropskih lastnikov gozdov v Bruslju in na različnih strokovnih posvetih.

V finančnem poročilu je bilo poudarjeno, da Zveza razpolaga z izredno skromnimi sredstvi in je bil zato tudi sprejet sklep, da se poviša članarina za društva z večjim številom članov. Za letošnje leto smo si zadali nadaljnje sodelovanje pri pripravi gozdarske zakonodaje, sodelovanje v strateškem svetu Gozd-les, pri pripravi Programa razvoja podeželja 2014–2020, sodelovanje z Ministrstvom za kmetijstvo in okolje, Kmetijsko gozdarsko zbornico, Zavodom za gozdove ... Načrtujemo tudi organizacijo mednarodne okrogle mize o divjadi, lovu in lovski zakonodaji, udeležbo na skupščini Konfederacije evropskih lastnikov gozdov v Švici, sodelovanje na 8. licitaciji vrednejšega lesa in drugo.

Po poročilih se je razvila živahna razprava o različnih težavah, ki tarejo naše člane. Oglasil se je tudi direktor ZGS Ivo Trošt, ki je poudaril, da je Skupščina ravno na mednarodni dan gozdov. Predlagal je tudi, da bi lastniki gozdov povečali sečnjo, s čimer pa se nekateri izmed prisotnih niso strinjali. Večina jih meni, da

je treba najprej vzpostaviti domačo lesno industrijo in šele nato več sekati za potrebe domačih lesnih proizvajalcev.

V zvezo smo sprejeli tudi dve novi društvi, Gozdarsko društvo Lisjak z Gorenjske in DLG Luče. Ob koncu skupščine je imel krajše predavanje Marjan Dolenšek iz Zveze strojnih krožkov Slovenije. Predavanju o zdravju in varstvu pri delu smo z zanimanjem prisluhnili, saj je pri nas še vedno veliko preveč nesreč pri delu v gozdu. Nekaj besed je namenil tudi davčni zakonodaji in pogojem za opravljanje gozdarskih storitev. Anica Zavrl je bila do nedavnega zaposlena na ministrstvu kot direktorica direktorata za gozdarstvo. Pred kratkim se je upokojila. Ker je tudi sama lastnica kar nekaj deset hektarov gozda, je izrazila pripravljenost sodelovati pri dejavnosti zveze. Zato smo jo z veseljem vključili v komisijo za pripravo zakonodaje s področja gozdarstva in lovstva. Skupščino smo zaključili sredi popoldneva. Ker smo bili v Vinskem dvorcu, se seveda nismo mogli izogniti obisku njihove kleti. Klet je bila zgrajena pred dvema letoma in je izdelana z veliko mero okusa. Naj zaključim s tistim železnim pravilom, ki velja na Dolenjskem: "Gospodarju lahko pokritiziraš ženo, Bog ne daj pa, da bi kakšno rekel čez njegov cviček!"

Deveti občni zbor DLG Mislinjske doline

Jože Urbanc

Letošnji 8. april je bil eden izmed prvih sončnih dni v letošnji pomladi. Prav na ta dan smo se zbrali člani našega društva na devetem občnem zboru. Nekdo je v šali dejal, da če bi bil občni zbor prej, bi pa prej priklicali tudi lepo vreme. Resnično se je letos zima vlekla precej dolgo, zaradi tega pa je bilo tudi ovirano delo v naših gozdovih.

Na zboru smo najprej poslušali kratko analizo poteka dosedanjih sedmih licitacij, ki jo je pripravil Primož Grudnik. Predstavil je gibanje količine in dosežene cene v posameznih letih. Prav tako je naredil primerjavo med našo licitacijo in podobnimi licitacijami v sosednji Avstriji. Pregledali smo naše delo v preteklem letu in si zastavili načrte za naprej. Največ dela in časa nam vzame organizacija vsakoletne licitacije. Šesta licitacija v letu 2012 je bila rekordna tako po količini lesa kakor tudi po doseženih najvišjih cenah. V maju smo izvedli strokovno ekskurzijo v Postojno, kjer je potekalo evropsko prvenstvo gozdarskih šol. Z zanimanjem smo sledili pripravi naših državnih reprezentantov na svetovno prvenstvo v Belorusiji. Ogleдали smo si tudi pestro sejensko ponudbo. V jesenskem času smo se aktivno vključevali v pripravo Zakona o gozdovih. Ugotavljamo, da imamo lastniki gozdov premajhen vpliv pri pripravi in sprejemanju gozdarske zakonodaje.

V tem času se začnejo tudi priprave za naslednjo licitacijo. Prejšnje leto smo nekoliko spremenili pogoje za sodelovanje, tako da nekaj sredstev iz licitacije pridobi tudi Zveza DLGS. Sodelovali smo tudi na konferenci Obnovljiva in varčna raba energije na Koroškem.

Za letos načrtujemo obisk jesenskega sejma v Komendi, kjer bi si ogledali stroje za izdelavo lesne biomase, radi pa bi si ogledali tudi kakšen primer daljinskega ogrevanja na biomaso. V ta namen smo povabili predstavnika podjetja Biomasa iz Nazarij, ki nam je ob koncu občnega zbora predstavil nekatere njihove že

delujoče kotlovnice. Dokaz njihove zanesljivosti je med nekaj osnovnimi šolami, ki jih ogrevajo z lesno biomaso, tudi ogrevanje znane porodnišnice v Postojni.

Člani Društva lastnikov gozdov Mislinjske doline

Informativni gozdarski storži v februarju in marcu 2013

Gorazd Mlinšek, univ. dipl. inž. gozd.
ZGS OE SG

Foto: Gorazd Mlinšek

Letošnja zima je bila nadpovprečna tako po količini snega kot po nizkih temperaturah. Tudi februar je bil popolnoma zimski. Bil je predvsem oblačen in snežen, pa tudi malo dežja smo imeli na Koroškem (2. 2., 26. in 27. 2.). Popolnoma jasnih dni je bilo bolj malo, v februarju smo se jih naužili v posameznih urah v prvih enajstih dneh. Snežilo je različno močno v dvanajstih dneh. V posameznih sneženih dneh je zapadlo v dolini od par do 30 cm snega, v višjih legah tudi od 30 do 50 cm. Največ snega je zapadlo v februarju od 11. do 14. in 20. do 24. februarja. Za februar je bilo značilno nihanje poprečnih dnevniških temperatur. Februar je bil hladen, najnižje dnevne temperature so se gibale v intervalu med -15°C (11. 2.) in 1°C (2., 3. in 27. 2.). Februar je bil na Koroškem,

Dravske splavarje in film o njih je zanimivo predstavila mentorica študijskega krožka Zdenka Jamnik v Vuhredu (16. 2. 2013)

natančneje v okolici Železne Kaple tudi nemiren, saj je bil tam 2. februarja 2013 epicenter potresa z magnitudo 4,5. Streslo nas je ob 14.35 uri. Škode na stavbah ni bilo.

V prvem pomladanskem mesecu smo Korošci in Korošice uživali v jasnem in deloma jasnem vremenu v začetku meseca, popolnoma jasno je bilo cel dan samo še 16. in 22. marca. Drugače je v marcu prevladovalo predvsem oblačno in delno oblačno vreme. Bil pa je marec tudi vlažen. Lokalno je rahlo rosilo 6. marca, rahlo je rosilo v presledkih med 10. in 13. marcem, močnejše deževno obdobje je bilo zadnje tri dni v mesecu. Na veliko noč (31. 3. 2013) je dež nad 600 m nadmorske višine prešel v sneg. Snežilo je 14., 18. in od 24. do 26. marca. V višjih legah je v tem obdobju zapadlo skupaj tudi pol metra in več snega. V planinah so namerili skupno debelino snega med 1,80 in 4 m snega. Zrak se je dnevno ohladil do -11°C (16. 3.) oz. do 3°C . Marčevsko sonce je pridobivalo na moči, saj so bile najvišje dnevne temperature med -4°C (25. 3.) in 13°C (8. 3.). Na osončenih predelih so bile opazne že posamezne žuželke. V najbolj toplih urah so posamezne čebele že letale na cvetove leske. Marsikje je bilo spomladansko vresje pod snegom, pa tudi zelo redki so bili razcveteni telohi. V koroški regiji zima v februarju in marcu ni naredila kakšne večje škode. Na obali in v Primorju pa je žled 25. marca uničil cvetoče marelične nasade, 31. 3. so pričele poplavljeni reke in potoki v severovzhodni in vzhodni Sloveniji. Dvigovati se je pričela podtalnica, pričeli so drseti prvi zemeljski plazi.

V februarju in marcu so obilne snežne padavine ovirale delo v gozdu, na lokalnih in gozdnih cestah je zaradi omilitve poškodb na razmočenem cestišču veljala prepoved prevoza tovornih vozil z osno obremenitvijo

več kot 6 ton. Prepovedi so podane z občinskimi odloki. Veliko dela so imeli izvajalci pluženj. Zimska vzdrževalna dela so močno zajedla proračunska sredstva za letno vzdrževanje gozdnih in drugih cest.

Revirni gozdarji so koristno izkoristili neterenski čas za izdelavo gozdnogojitvenih in drugih načrtov, urejanje evidenc, posamezniki so se pripravljali na projekt kontrolne izmere hlodovine na sečiščih v državnih gozdovih. Posvetili smo se tudi študentom gozdarstva, ki v pomladanskih mesecih opravljajo prakso. Na mednarodni izmenjavi študijskega dela je v KE Radlje tudi španski študent gozdarstva Tona Raul. Zelo zanimiv mu je naš način gospodarjenja v gozdu, zanimivo pa mu je tudi prisluhniti, saj je kot študent gozdarstva sodeloval v najrazličnejših projektih na Madžarskem, v Romuniji, Španiji in drugje po svetu. Študij, ki ga zaključuje, je namenjen bolj praktičnim pristopom dela v gozdnemu prostoru.

Na Območni enoti ZGS smo zimski čas izkoristili za interno izobraževanje. Gozdarji in gozdarke koroške območne enote smo imeli 7. februarja 2013 v prostorih MKC Slovenj Gradec (hostel) usposabljanje in periodično preverjanje znanja iz varnosti in zdravja pri delu ter požarne varnosti. Predavala nam je Natalija Bajgot Svenšek. Izvedena je bila tudi demonstracija uporabe gasilnika, odgovorne osebe na območni enoti za začetno gašenje in izvajanje evakuacije so izvedle praktično gašenje.

V poročevalskih mesecih je bilo kar nekaj zanimivih dni vrednih omembe. V Slovenj Gradcu smo imeli 7. februarja 2013 gozdarski praznik. Na licitaciji vrednejšega lesa smo izmenjali strokovna mnenja gozdarji in lastniki gozdov iz vse Slovenije in drugih držav.

Drevesnica Omorika na Muti pod snegom (27. 3. 2013)

Zakonsko določilo o prometni varnosti dovoljuje 15. marca menjavo zimskih gum. Letos so jih ta dan menjali najbolj pogumni šoferji, terenski šoferji jih bomo menjali v aprilu. V višjih legah je v času nastajanja informativnih storžev še veliko snega.

Letošnji prvi pomladanski dan (21. 3. 2013) je bil, kar se cvetenja pomladanskih rož tiče, bolj zimski kot pomladanski. 21. marca smo obeležili tudi mednarodni dan gozdov. 22. marca so bili po vsem svetu pozorni na vodo, ki je marsikje primanjkuje, ta dan je namreč svetovni dan vode. Malo je držav po svetu, kot je gozdnata Slovenija, v kateri lahko pijemo vodo še iz vodovodne pipe. Za to se moramo zahvaliti prav gozdu – našemu večnamenskemu varuhu. Zato nadaljujmo s sonaravnim večnamenskimi gospodarjenjem in ne popuščajmo najrazličnejšim profitariskim pritiskom! Moje mnenje je, da voda ne sme postati privatna last! Ne pustimo se prehiteti, čas je zlato.

Preizkus praktičnega gašenja na usposabljanju zaposlenih OE Slovenj Gradec

S sobote na nedeljo smo 31. marca premaknili urina kazalca za eno uro naprej iz zimskega (naravnega) na poletni čas. Nekaj dni smo potrebovali, da smo se navadili na časovni premik, kaj pa o tem mislijo domače živali, predvsem pa živina v hlevih, pa lahko ugibamo.

V februarju je bila aktivna tudi skupina za projekt WETMAN Pohorska barja in mokrišče Vrhe, v kateri sodelujejo koroški gozdarji. V Slovenski Bistrici so se 13. 2. 2013 na sestanku dogovorili o prednostnih nalogah vzdrževanja in zaščite zanimivih habitatov. O ostalih aktivnostih se bodo v Viharniku morda razpisali še sodelujoči v tem projektu.

Izvajanje gojitvenih in varstvenih del v zasebnih gozdovih je odvisno tudi od razpoložljivih proračunskih sredstev za vlaganja v gozdove. V marcu je bila sklenjena pogodba med MKO in ZGS o finančnih sredstvih za vlaganje v gozdove v letu 2013. ZGS je izdal sklep o razdelitvi sredstev proračuna Republike Slovenije, namenjenih vlaganjem v gozdove v letošnjem letu za posamezne območne enote po posameznih proračunskih postavkah. Proračunskega denarja je manj, kot bi ga bilo potrebne za izvedbo načrtovanih gojitvenih in varstvenih del. Zato morajo gozdarji na posameznih krajevnih enotah upoštevati prioriteto del v načrtovanih objektih za tekoče leto. Vrednosti sofinanciranja so podane v navodilih za izvajanje del po Pravilniku o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove. V marcu so že potekale priprave na spomladansko sadnjo in preventivno varstvo. Glede na vremenske razmere bodo revirni gozdarji pričeli nastavljanje v kontrolno lovne pasti feromene. Pasti imajo po 15. marcu postavljene tudi na lesnih skladiščih.

Letošnji teden gozdov bo potekal od 27. maja do 2. junija. Gozdarji OE Slovenj Gradec bomo ob pomoči OŠ Muta, Občine Muta in Planinskega društva Bricnik z Mute 29. maja 2013 v gozdovih ob Gozdni učni poti Grašin–Muta izvedli tradicionalni

regijski kviz o poznavanju gozda za sedmošolce koroških osnovnih šol. Priprave na to prireditev so stekle že konec marca.

Želim vam čim bolj blago obliko spomladanske utrujenosti in veliko pozitivne energije pri delu v gozdu, na travniku, vrtu in drugih obdelovalnih površinah. Kljub temu si vzemite čas za prebiranje Viharnika, Informativni storži vam ne bodo vzeli veliko časa.

Direktorici drevesnice Omorika Marini Herman Planinšek je prisluhnil na mednarodni izmenjavi študijskega programa španski študent gozdarstva Tona Raul.

Gozdarji smo v februarju in marcu obiskali vseh šest v krajevnih enotah izbranih najbolj skrbnih lastnikov gozda v OE Slovenj Gradec. Predstavili smo jih v marčevski številki Viharnika. Med njimi je tudi najskrbnejša lastnica gozda v KE Prevalje 2012 Elizabeta Saberčnik, ki gospodari na kmetiji Rakitnik na Breznici nad Prevaljami. V predstavitvi njene kmetije in družine nismo omenili vseh članov družine, ki živijo doma. Poleg lastnice in njenega moža na domačiji živi še hči Elizabeta z možem Metodom, hčerama Lucijo in Sabino ter sinovoma Aleksandrom in Andrejem. Za Andreja ima les še poseben pomen, zato hodi v lesarsko šolo. Lastničin sin Martin je zgradil svojo hišo v bližini domačije, sin Viktor pa z družino živi in gospodari na očetovi domačiji na Libeliški gori. Saberčnikom se za pomanjkljiv prispevek v prejšnji številki opravičujemo.

Gnojenje naravnega travinja

Martina Cigler, dipl. inž. agr.

Vsi se radi poleti podamo kam više, v hribe in naravo in mene zmeraj znova navdušijo višinski travniki in pašniki, katerih pestrost pa ponekod močno upada zlasti zaradi pretirane uporabe dušičnih gnojil. Tako se lahko v ekološkem načinu kmetovanja, pri katerem so lahko topna gnojila prepovedana, odločimo za manj agresivna organska gnojila, smernic za ekološko kmetovanje pri gnojenju pa se lahko nasploh poslužujejo vsi kmetje.

Ekološka pridelava krme je še posebej zaželena na vseh okoljsko občutljivih in varovanih območjih, tako da zlasti v hribovitem, višinskem področju z ustreznim gnojenjem poskrbimo tako za dovolj količinsko in kvalitetno krmo kot za ohranjanje biotske pestrosti vrst. Ti travniki namreč nudijo življenjski prostor veliko živalim, na njih pa potekajo tudi ekološki procesi.

Če samo z organskimi gnojili ne moremo doseči zaželene količine hranil v tleh, lahko na podlagi utemeljene potrebe po določenem hranilu, ki nam jo pokaže analiza tal, izjemoma uporabimo tudi težko topna fosforjeva in kalijeva gnojila in delujoče materiale za kalcifikacijo iz priloge 1 Uredbe komisije EU 889/2008. Na naravnem travinju največkrat

uporabimo hlevski gnoj in gnojevko, ki pospešujeta nastajanje humusa, pred samim gnojenjem napravimo analizo tal in na podlagi le-te napravimo gnojilni načrt, pri katerem upoštevamo odvzem hranil s krmo in morebitne zaloge hranil v tleh. Naravno travinje največkrat s košnjo izkoristimo trikrat.

Na splošno pa upoštevamo tudi zakon iz Ur. l. 84/2005, ki pravi, da vnos dušika naj ne preseže 170 kg N/ha. Tako je tudi mejni vnos fosforja 120 kg P₂O₅/ha in kalija 300 kg K₂O/ha.

Vsebnost hranil v eni toni hlevskega gnoja je takšna: 5 kg N (dušik), 2 kg P₂O₅ (fosfor) in 6 kg K₂O (kalij). Nerazredčena gnojevka vsebuje toliko hranil kot hlevski gnoj, pri tem pa moramo upoštevati, da se dušik iz teh dveh gnojil izkoristi le 70 %, torej je smiselno dodati kakšno rudninsko gnojilo, ki pa ne zakisa tal.

Na splošno lahko naravno travinje gnojimo tudi s kompostiranim hlevskim gnojem, ki ima to prednost, da ne onesnaži tal tako kot gnojevka in gnojnica, trosimo ga spomladi in pri posamezni izrabi. Trošenje v jeseni je manj učinkovito.

Če imamo možnost, lahko za gnojenje travne ruše uporabimo tudi zares zelo dobro preperel perutninski gnoj, ki je bolj sipek in ob trošenju pade skozi rušo na tla in tako manj onesnaži travno rušo, pa še več hranil vsebuje. Tako je v eni toni perutninskega gnoja 10–40 kg N (dušik), 10–26 kg P₂O₅ (fosfor), 10–40 kg K₂O (kalij) in 15–50 kg CaO (kalcij).

Viri: Kramberger, Pridelovanje krme 1995, Visoka kmetijska šola, Maribor.

Kaj je biodinamika?

Boštjan Jurič

Skrbno shranjevanje pripravkov

Konec februarja je v prostorih MC Dravograd potekalo predavanje z naslovom Biodinamika – zakaj je sploh potrebna. Predavanje je organiziralo društvo Ajda, predaval pa je dr. Matjaž Turinek.

Društvo biodinamikov Koroške Ajda je vključeno v Zvezo društev za biološko dinamično gospodarjenje Ajda. Koroško društvo ima že preko 300 članov, združuje pa jih skrb za zdrava tla, iz katerih bodo zrastle zdrave in okusne rastline. V ta namen redno organizirajo razna predavanja, predvsem pa delavnice, na katerih želijo na čim bolj konkreten način osvojiti temelje biodinamike.

Tokratno predavanje je bilo sicer nekoliko bolj teoretične narave, vendar je predavatelj dr. Turinek zelo vpet tudi v biodinamično prakso, saj se sam ukvarja s kmetovanjem po tej metodi. Prideluje zelenjavo, sadje in žitarice, ki jih svojim strankam ponuja v obliki tedenskih košaric. Pravi, da se v teh košaricah znajde do štiridesetih vrst različnih pridelkov. Sicer pa je dr. Turinek v Sloveniji prvi, ki je doktoriral iz agronomije na temo biodinamike. V svoji doktorski disertaciji je primerjal pridelavo po biodinamični metodi s klasičnimi pridelovalnimi metodami. Na podoben način je bilo zasnovano tudi naše predavanje. Dr. Turinek je na konkretnih

Izdelava biodinamičnih pripravkov

primerih in s fotografijami predstavil razlike med tradicionalno pridelavo in tisto po biodinamični metodi. Verjetno se boste vprašali, kaj biodinamična metoda sploh je. Na to je seveda zelo težko odgovoriti v takšnem kratkem prispevku, vendar lahko vseeno poskusimo: **biodinamika je celovit pristop do kmetovanja, ki kmetijo dojema kot živ organizem, vpet v celoto bivajočega.** Naloga kmetovalca je ohraniti ravnovesje, ki vlada v naravi, in pri tem upoštevati energije okoli sebe, ki jih človek običajno spregleda. Kot je svoje predavanje zaključil dr. Turinek: **"Naučiti se moramo, da na njivi zaznamo tisto najmanjšo, najneznatnejšo koreninico ali organizem. Hkrati pa moramo biti sposobni, da ta organizem umestimo v celoto njive; le-to v celoto lokalne pokrajine; pokrajino v njeno širšo geografsko celoto itd.; vse skupaj pa moramo videti kot atom v sestavi Zemlje, ki tvori le neznamen delček v neskončnosti vesolja ... Ko spoznamo to povezanost in soodvisnost vsega in ko smo sposobni to upoštevati, smo na dobri poti, da bomo pridelali rastline, ki bodo v ravnovesju. Le zdrave rastline, ki so v ravnovesju s svojim okoljem, pa lahko ravnovesje prenesejo tudi na nas, ki te rastline uživamo."**

Za začetnika sodobne biodinamike velja dr. Rudolf Steiner, ki je biodinamično metodo razvil v sklopu svoje širše filozofske usmeritve – antropozofije (modrosti o človeku). Tako imajo tudi v biodinamiki velik pomen nevidne, nematerialne sile. Teh ljudje ne moremo videti, vendar se jih lahko s predanim treningom naučimo (spet) zaznavati. Te nevidne sile vsebujejo tako zemeljske kot kozmične energije in prežemajo celotno

vesolje, vključno s človekom. Steiner je že na začetku 20. stoletja slutil, kakšna usoda utegne doleteti človeško prehrano. Pred devetdesetimi leti je pripomnil: "Konec tega stoletja bodo naša živila tako prazna, da za človekovo prehrano ne bodo več uporabna, polnila bodo le njegov želodec, a resnično prehranjevati človeka ne bodo več mogla." Zato je svojo filozofijo razširil tudi na kmetijstvo. V 20-ih letih je

organiziral "Poljedelski tečaj", ki je položil temelje sodobni biodinamični metodi. Danes imamo tako na svetu približno 4600 certificiranih biodinamičnih kmetij (večina v Nemčiji), ki obdelujejo okoli 140 tisoč hektarjev. V Sloveniji je takšnih kmetij 20. Seveda pa je mnogo tudi takšnih kmetij, ki pri svojem delu uporabljajo biodinamične metode, pa niso certificirane, je še opozoril dr. Turinek.

Na predavanju smo spoznali glavne prednosti biodinamičnega kmetovanja pred tradicionalnim: prst je neprimerno bolj bogata, zato so bolj zdrave tudi rastline, ki iz nje rastejo. Poleg tega so boljšega okusa, saj praviloma vsebujejo več sladkorjev. Rastline so bolj odporne, kar v kombinaciji z večjo pestrostjo rastlinskih vrst zmanjša možnosti izpostavljenosti škodljivcem. Neprimerno boljši pa je tudi ogljični odtis, saj biodinamika – podobno kot narava – stremi k čim večji varčnosti oz. ekonomičnosti pri porabi energije. Udeleženci predavanja smo zagotovo izvedeli precej novega. Velja pohvala in spodbuda društvu Ajda, da se z željo po dvigu kakovosti prehrane in življenja trudi izobraževati svoje člane in širšo javnost!

Aronija

O "super hrani prihodnosti" smo se razpisali v marčevski številki Viharnika. Boris Jocič z Raven na Koroškem je pred osmimi leti posadil prve sadike te dokaj neznane rastline, o kateri se je pred tem dobro poučil. Gre za rastlino, ki vsekakor ima prihodnost, in predstavlja možnost dodatnega

dohodka. Vemo, kaj se dogaja s hribovskimi kmetijami, saj mladi pogosto ne vidijo prihodnosti na njih, obenem pa ne dobijo priložnosti za zaposlitev ali pa nimajo prave ideje za dopolnilno dejavnost. Boris Jocič je verjetno prvi na Koroškem, ki se je začel ukvarjati s to rastlino, in izkazalo se je, da je bila ideja res dobra.

Spoštovani bralke in bralci Viharnika, če vas zanima kar koli v zvezi z aronijo, nam, prosimo, sporočite. Boris Jocič vam bo z veseljem svetoval, kako saditi, vzgajati, obrezovati rastlino, pomagal pri pridobivanju sadik ...

Pišite nam na Viharnik, GG Slovenj Gradec, Voračev trg 1, 2380 Slovenj Gradec, ali na viharnik.gg@gmail.com.

Viharnik

**GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC D.D.**

Izdaja:
Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, d. d.
Voračev trg 1, 2380 Slovenj Gradec

telefon: 02 88 39 480
faks: 02 88 42 684
e-mail: viharnik@gg-sg.si

Direktor:
Silvo Pritrznik

Glavna in odgovorna urednica:
Marta Krejan, prof.

Uredniški odbor:
Marta Krejan, Ida Robnik, Danijela Zaveržnik,
Saša Šuhel, Gorazd Mlinšek, Jože Potočnik

Lektorica:
Marta Krejan, prof.

Fotografija na naslovnici:
„Pomlad je tu“
Foto: Janez Žalig

Oblikovanje in grafična priprava:
Unigraf - Igor Senekovič, s. p., Prevalje

Tisk:
ZIP center, d. o. o., Ravne na Koroškem

Na podlagi mnenja ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 je Viharnik protizvod informativnega značaja (tj. tarifne številke 3).

Pri Martinovih Na vasi

Mirko Tovšak

Kmetijstvo v Sloveniji danes ustvarja le še dva odstotka družbenega bruto proizvoda. Ne le neugodni pogoji gospodarjenja na razdrobljeni kmetijski posesti, pač pa tudi veliko nerazumevanje za ohranjanje podeželja in samooskrbe v Sloveniji so pripeljali kmetijstvo v tak položaj, da smo danes priča nenehnemu zaraščanju kmetijskih površin in opuščanju kmetijskih gospodarstev. Če temu dodamo še dokaj neugodne klimatske razmere in hribovitost terena na našem območju, potem je jasno, da je položaj kmetov, ki kmetujejo na razdrobljenih posestih, v koroški regiji dokaj neugoden. Konec leta 2007 je povprečna kmečka posest v Sloveniji merila vsega 9,5 hektara kmetijskih površin, od takrat pa se stanje prav gotovo ni izboljšalo. Tudi na našem območju se srečujemo s problemom razdrobljenosti kmetij, zato so morali nekateri kmetje iskati še dodatne zaposlitvene možnosti, da so lahko ohranjali svoje posesti, in zasluženi denar iz rednih zaposlitev v drugih vejah gospodarstva vlagati v kmetijsko dejavnost.

Ena takšnih kmetij je tudi Jeromlova kmetija Na vasi. Zaselek Na vasi leži med gosto naseljenim delom Mislinje in Gornjega Doliča, vzhodno nad regionalno cesto Slovenj Gradec–Velenje. V zaselku je vsega nekaj nad deset stanovanjskih hiš, od tega pa se s kmetijsko dejavnostjo na tem območju ukvarjajo le še tri kmetije. Obiskali smo Jeromlovo kmetijo, ki jo domačini bolje poznajo z domačim imenom Pri Martinu.

Danes na tej kmetiji gospodarita Dani in Jožica, ki sta domačijo prevzela po smrti prejšnjega gospodarja Mirka. Ker kmetija premore vsega osem hektarov pretežno strmih obdelovalnih površin, je prejšnji gospodar iskal dodatni zaslužek s prevozništvom. Spominjamo se ga iz teh časov, saj smo ga pogosto srečevali na mislinjskih cestah, ko je prevažal les, premog in drugi material s konjsko vprego in na tak način zaslužil še nekaj dodatnega denarja za preživljanje svoje

Martinova domačija leži skoraj na 650 m nadmorske višine.

Jožica in Dani z vnučkom Matevžem

Babica Marica rada prebira Viharnik.

V hlevu pri govejih pitancih

Takole so pri Martinu obeležili svojo kmetijo.

družine. Čeprav so bili v družini trije otroci, je bilo sinu Daniju usojeno, da prevzame posest in tako nadaljuje tradicijo kmetovanja na tej domačiji. Hčerki Andreja in Marija sta si ustvarili svoje družine in se odselili od doma, na kmetiji pa je ostala še mama Marica, ki bo kmalu dopolnila 75 let. Sin Dani je našel svojo ženo Jožico na Žoharjevi kmetiji v Završah nad Mislinjo. Spoznala sta se na svatbi njegove sestre Marije, Dani pa je zatem začel redno zahajati k svoji izvoljenki. Iz te ljubezni sta se porodila prva otroka Matej in Dejan, dvojčka, nekaj mesecev po njunem rojstvu pa sta Dani in Jožica leta 1980 svojo zvezo sklenila tudi s poročnim obredom. Kasneje se je v njunem zakonu rodil še tretji otrok, Simon, ki ima redno zaposlitev, a živi skupaj z družino na Martinovem posestvu in bo verjetno tudi nadaljeval tradicijo kmetovanja.

Dani mi je ob obisku potožil, da mu življenje ni bilo postlano z rožicami. Ker delo na kmečki posesti ni dalo dovolj zaslužka, je moral zagotavljati svojo socialno varnost še z redno zaposlitvijo. Tako je bil nekaj let zaposlen kot skladiščni delavec v Nami Slovenj Gradec, nato sedemnajst let v nekdanjem skladišču Merx v Slovenj Gradcu, nekaj časa je bil brez zaposlitve, nato pa je opravljal javna dela na Občini Mislinja. Sedaj je začasno zaposlen pri javnih delih v Javnem komunalnem podjetju Slovenj Gradec. Njegova žena Jožica se je že upokojila, tako da največje breme gospodarjenja pade nanjo, predvsem v dopoldanskem času, ko Dani opravlja svoje poklicne obveznosti na Komunalni.

Na kmetiji se ukvarjajo predvsem z živinorejo. Tako imajo v hlevu od 10 do 12 glav goveje živine, pretežno govejih pitancev in nekaj krav za reprodukcijo živali. Gozdne posesti je vsega

7 hektarov, tako da letno posekajo okoli 25 kubičnih metrov lesa. Kljub skromnejšim zaslužkom iz kmetijske dejavnosti pa so pred nedavnim povsem obnovili stanovanjsko hišo in ostale pomožne kmetijske objekte. Njihova največja želja je, da bi bila nekoč iz Mislinje do zaselka Na vasi obnovljena in asfaltirana dovozna cesta, saj je obstoječa makadamska cesta v zelo slabem stanju. Na tak način pa bi se tudi mlajše generacije lažje odločale za nadaljevanje tradicije kmetovanja na takšnih odročnejših kmetijah, ki pa lahko delno dopolnjujejo kmetijsko dejavnost in pomagajo k večji samooskrbi v naši

Svetovni dan voda 2013

Mag. Matej Ivartnik, dipl. san. inž.,
Oddelek za higieno in ekologijo, Zavod za
zdravstveno varstvo Ravne

Svetovni dan voda obeležujemo vsako leto 22. marca, ko se po svetu zvrstijo različni dogodki, povezani z vodo. V letošnjem letu je ta dan še pomembnejši, saj se dogaja v mednarodnem letu sodelovanja na področju voda. Ravno voda je tisto naravno bogastvo, ki je tekom zgodovine oblikovalo razvoj človeka in družbe, saj je nujen pogoj za življenje tako na nivoju posameznika oz. organizma, kot tudi na nivoju skupnosti oziroma družbe. Tudi na tem področju pa prihaja do neenakosti pri dostopu do vode in njene razpoložljivosti.

Praktično povesod v Sloveniji je kakovostna pitna voda dostopna ves čas in občasna kratkotrajna pomanjkanja zaradi suše, okvar cevja in drugih razlogov so za večino prebivalcev največji problem pri dostopu do pitne vode. Pa vendarle je dogajanje v zvezi s pitno vodo tudi v Sloveniji v letošnjem letu precej burno. Razlog je predlog Direktive Evropske komisije o koncesijah. Predlog, ki ga dojemamo kot podlago za možnost privatizacije vode in vodnih virov, je številne Evropejce in Slovence združil v podpisovanju peticije proti njegovi uveljavitvi oz. proti privatizaciji vode, kot radi rečemo.

Seveda privatizacija vodnih virov in trženje vode pomenita nekaj povsem drugega kot sodelovanje v boju proti naraščajočim potrebam po vodi, kar izpostavljam ob svetovnem dnevu voda. Prej si lahko predstavljamo prenos neenakosti v naše okolje, ko bo voda dostopna samo izbranemu delu prebivalstva, saj bo cilj koncesionarja zgolj zaslužek, kar bo vodilo v višjo ceno vode in manjše vlaganje v vzdrževanje vodooskrbnih sistemov. Menda se nam ni treba bati, da bi cena "kubika" vode dosegla 10 EUR in več, saj je pri nas ceno vode regulira država, o podelitvi koncesije pa odloča občina.

Direktiva v Slovenijo naj ne bi prinesla kaj bistveno novega, saj je že danes na področju precej koncesionarjev, med njimi tudi Pivovarna Laško in Petrol. Pa me vseeno skrbi, saj imam občutek, da se danes v svetu trži celo na račun bivališč, obleke, zdravil in hrane, kar sodi v vrh človekovih potreb. Seveda na žalost ne gre zgolj za občutek, ampak doživljanje potrošniškega vsakdana. In preden se razburim in začnem polemizirati o razlogih in izvorih takšnega stanja, se raje ohladim s požirkom iz politrške plastenke vode proizvodnje prvega, ki sem jo za slab evro kupil na bencinskem servisu drugega od omenjenih koncesionarjev.

Ne, nikakor nočem biti del potrošniške družbe in sem proti privatizaciji vode!

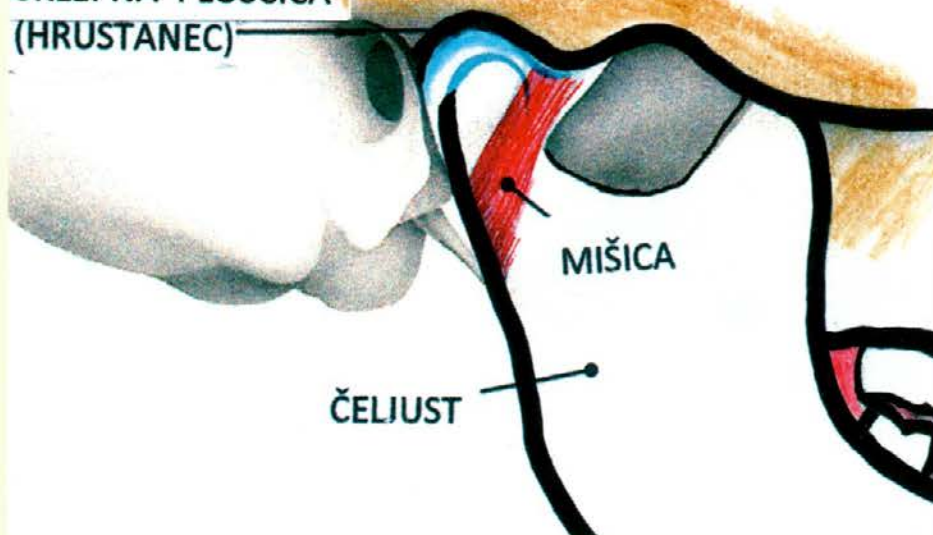
Čeljustni sklepi

Dino Katavić, dr. dentalne medicine

Sklepi so najbolj zahtevni mehanizmi, ki so pomembni za premikanje telesa. Premikanje telesa se dogaja na sklepu, to pa mu omogočajo kosti in mišice. Na splošno delimo sklepe na gibljive in negibljive. Čeljustni sklep spada v skupino gibljivih sklepov na glavi, zaradi mehanizma premikanja pa spada v skupino najbolj zahtevnih.

Sklepi in mišice z ene in čeljust z druge strani omogočajo odpiranje in zapiranje ust. Sklepi se lahko premikajo v različne smeri in nam pomagajo žvečiti, govoriti in požirati. Skupaj z mišicami, kitami, hrustancem in kostmi čeljusti opravljajo zelo pomembno delo. Kadar pride do okvare v sklepu, je bolečina prvo opozorilo. Ljudje, ki v spanju škripajo z zobmi, so najbolj izpostavljeni okvari sklepa in v tem primeru je treba preventivno ukrepati z zaščito na zobeh. S posebno umetno maso ki se imenuje ščitnik (retener) ne dovolimo stika med zobmi zgornje in spodnje čeljusti. Ta vložek je tanka prozorna masa in leži na zobeh ene čeljusti. Zaradi njegove oblike ni nevarnosti zadušitve.

SKLEPNA PLOŠČICA (HRUSTANEC)

Čeljustni sklep

Okvari sklepa sledijo sledeči simptomi: bolečina v čeljustnem sklepu, slabost žvečilnih mišic, pokanje v sklepu, težko odpiranje in zapiranje ust in glavobol. Možnosti zdravljenja: žvečenje mehkejša hrane, zmanjšanje uporabe žvečil in prenehanje grizenja nohtov, zdravila proti bolečinam, vaje za zmanjšanje pritiska v sklepu in mišicah, vaje za krepitev žvečilnih mišic in obvezna uporaba ščitnika. Priporoča se žvečenje manjših kosov hrane in zmanjšano močno odpiranje ust, izogibati se je treba trdi ter hrustljavi hrani. Priporočajo se: jogurt, pire krompir, mehki sir, juhe, jajca, mehko sadje, kuhano sadje in zelenjava, ribe, žita in fižol. Za zdravljenje doma se

priporočajo hlajenje sklepa z ledom in vaje (rahlo in pravilno odpiranje ust), za tem pa topli vlažni obkladki. Led naj bi bil na obrazu deset minut, dokler ne popusti krč mišice. Med zehanjem dajte pod brado pest, s čimer onemogočite premočno odpiranje ust. Spite na hrbtu, ne naslanjajte brade na roki, ne držite slušalke telefona na rami. Zdravljenje pri zobozdravniku specialistu (čeljustnemu kirurgu) je zahtevno in dolgotrajno. V težavnih primerih je potrebno zdravljenje z ultrazvokom, z zdravili proti vnetju, blokadami v sklepu in končno s kirurškim posegom, ki je zelo tvegan, uspeh pa je negotov.

Je aprila zima al' pomlad?

Janez Bauer

Takole vprašanje je povsem umestno, saj so vrhovi koroških planin še vedno zaviti v snežno obleko. Zimske radosti so se letos zavlekle vse do polovice aprila in počasi jih imamo že vsi dosti. Tudi naše čebelice mislijo tako.

Huda in dolga zima je zahtevala svoj davek tudi med čebeljimi družinami. Po nepreverjenih podatkih naj bi na Koroškem pomrlo kar 75 % vseh čebeljih družin. Veliko čebelnjakov je ostalo praznih. To se je začelo kazati že jeseni. Neustrezno zdravljenje in upiranje našemu največjemu sovražniku, varozi, je povzročilo že jesenski upad čebeljih družin. Marsikje je umrla tudi matica in takšen panj so nato sosedne čebele

silovito izropale. Iz panja so odnesle vse medene zaloge pa tudi vso populacijo varoje, ki je zagospodarila v njem. Navkljub zdravljenju smo bili tako marsikje priča ponovni reinvaziji tega zajedavca. Pri takih zadevah čebelar ne more nič, razen da ima čebelje družine dobro nakrmjene in ozdravljene varoze.

S sprotnim kontroliranjem stanja v panju in z zimskim tretiranjem lahko populacijo varoje zmanjša na minimum in tako čebelam omogoči preživetje zime. Kdor ni pravočasno in predvsem temeljito ukrepal, je že pozno jeseni zapiral panje,

saj so ostali brez čebel. Vse ostale čebelarje pa je pričakala zares huda in dolgotrajna zima. V začetku sploh ni kazalo slabo. Po novem letu, za svete tri kralje je termometer pokazal 12 stopinj Celzija in čebele so veselo izletavale. Nato pa je sredi januarja pritisnil mraz in v presledkih je snežilo vse do konca marca. To je razvoj čebel v predpomladanskem času povsem ustavilo in tako stanje ima lahko za posledico kritično čebelarstvo leto, še slabše kot lansko. Pri čebelah moramo upoštevati zakon 40 dni. Toliko dni je namreč od takrat, ko matica zaleže jajca, do takrat, ko gre čebela na pašo in začne prinašati medicino in cvetni prah. V ugodnih pomladanskih razmerah začne matica zalegati prve čebele že konec januarja, nato vsak dan več, tako da jih od maja do junija zaleže tudi do 2000 dnevno. Te čebele so naše glavne pašne čebele, ki v juniju vsaj enkrat, če ne dvakrat napolnijo medišča. Takrat čebelarji tudi iztočimo sladki med iz polnega satja.

Kadar pa se zima zavleče krepko v pomlad, tako kot letos, pa tudi matice ne zalega in kasneje ni čebel krmilk, ki bi hranile zalego, in ni čebel, ki bi prinašale v panj vodo in cvetni prah. Tudi zimske čebele, ki so preživljale čebeljo družino preko zime, konec marca začno odmirati, novih čebel pa zaradi hladne pomladi ni, saj matice ne zalega, če v panju ni donosa medicinske in cvetnega prahu. Veliko čebeljih družin je oslabilo prav v tem pomladanskem času. Od take čebelje družine nimamo kaj pričakovati, saj se bo do svojega viška razvila šele v avgustu, ko so paše že mimo in moramo čebele pripraviti in nakrmiti za naslednje leto. Lahko pa letos pričakujemo veliko rojev, čeprav bolj šibkih. Zaradi naglega razvoja čebelje družine bo v panjih preveč zalege naenkrat. Matici bo zmanjkalo prostora za zaleganje in zmanjkalo bo čebel, ki bi hranile zalego. Tako razmerje vodi v rojenje čebelje družine, zato se lahko nadejamo veliko rojev, čeprav šele v maju ali juniju.

Se vprašate, zakaj prihaja do tega? Naši klimatologi so našli obrazložitev v tajanju ledenikov na Arktiki in Antarktiki. Morje se zaradi tega ohladi in prinese s seboj veliko vlažnih gnot, kar povzroča neurja, ohladitve in zelo silovite in nagle spremembe vremena. Vse to pa je povzročil človek z neustavljivim pehanjem za dobiček. Uničevanje naravnega okolja pri tem sploh ni pomembno, kako bodo živeli naši otroci in vnuki jim je figo mar! Važno je le, da je denar!

Hitra akcija PGD Pameče-Troblje

Danijela Zaveršnik, dipl. inž. gozd.

V mesecu februarju je sneg povzročil kar precej preglavic, a ne samo na cestah, ampak tudi na strehah različnih gospodarskih objektov. Tako se je pripetilo tudi v Pamečah, kjer so se gasilci PGD Pameče-Troblje hitro odzvali na klic 112, saj je teža snega ogrožala streho skednja in hleva na kmetiji Čavnik. Po besedah lastnika Romana Verhovnika je bilo najprej slišati poke lesa iz skednja, popuščati pa je začel tudi podporni steber, in ker sneženju še ni bilo videti konca, je bil primoran poklicati pomoč.

PGD Pameče-Troblje se je zelo hitro odzvalo in pravočasno so odstranili sneg s strehe ter rešili skedenj in hlev. Prostovoljcem gasilskega društva se za hitro ukrepanje in pomoč iskreno zahvaljuje.

Po podatkih drugih PGD pa koroškim gasilcem tudi drugod ni zmanjkalo dela s snegom, nesebično so nudili pomoč, odstranjevali snežne plazove, reševali objekte in čistili strehe. **Požrtvovalnost in hitro ukrepanje prostovoljnih gasilskih društev nam vedno pogosteje rešujeta tudi življenja, zmanjšujeta škodo ali celo preprečujeta njen nastanek, zato se zavedajmo pomena njihovega dela in pomoči. Hvaležni smo jim za njihovo pomoč!**

Velika noč v Podgorju in Razborju

Leopold Korat

Marsikdaj lahko slišimo, da je velika noč pomladanski praznik. Ob letošnjih velikonočnih praznikih pa ni bilo ne duha ne sluha o pomladi. Prej je bilo vse skupaj podobno božičnim in novoletnim praznikom. Zima je pokazala zobe, vreme pa ni pokvarilo dobre volje ljudi in lepote praznikov.

Že na cvetno nedeljo je k blagoslovu snopov in zelenja prišlo veliko ljudi, predvsem veliko otrok.

Otroško veselje na cvetno nedeljo na Razborju

Velika sobota, ko cerkev blagoslavlja novi ogenj, pa ima še poseben čar. V Podgorju smo ta blagoslov imeli že ob 6. uri zjutraj. V nekaj minutah je bil cel kraj v dimu in vonju po blagoslovljenem ognju. Včasih so morali ti, ki so šli po ogenj, čim prej domov. Gospodinje so na tem žegnanem ognju skuhale meso za k blagoslovu. Danes je to malo drugače. Vsako uro smo imeli v župnijski cerkvi sv. Urha v Podgorju blagoslov velikonočnih jedil. Ob devetih dopoldne tudi na kmetiji Anžej v Velunji. To je ena najbolj oddaljenih kmetij in domačij, ki še spadajo v našo župnijo. Zbere se veliko ljudi in lepo sodelujejo pri obredu blagoslova. Opoldne je bil blagoslov še v

Žegnan ogenj v Podgorju

Nadaljevanje na str. 14

Blagoslov velikonočnih jedil pri Anžiju

podružnici Sv. Duha, ob cesti na lovsko kočo na Čerčejevem vrhu. Vsi ti obredi so kot priprava na največji krščanski praznik – veliko noč. Velika nedelja je letos kazala zelo klavrno podobo. Mraz, megla, dež. Pa vse to ni skalilo velikonočnega veselja. Celo velikonočno, vstajensko procesijo smo opravili v Podgorju. Bilo je nekaj kapelj dežja, pa smo bili malo trmasti, na koncu pa prav veseli. Po dveh mašah se je še kako prilegel velikonočni žegen. Tako smo praznovali in se veselili. Lepo je bilo. K temu opisu naših praznikov pa prilagam še nekaj fotografij, saj pravijo, da slika ne laže.

Večeri ob krušni peči in Trlice

Mira Karnar

Letošnja zima je "bogato obrodila". Toliko snega že dolgo nismo videli. V hribih je zemlja počivala pod debelo snežno odejo in vsa dela v naravi so morala počakati. Ta zimski čas so izkoristili člani in članice KUD folklor Trlice, Razbor.

Ker je namen društva ohraniti kulturo kraja in jo predstavljati drugim, so to zimo posvetili ovčji volni. Že na božično-novoletni prireditvi so na odru prikazali, kako so ženske nekoč predle, moški so krtačili volno, vsi skupaj pa so prepevali. Letos so člani društva po podstrešjih poiskali stare kolovrate in jih popravili. Ker pa je teh vedno manj, so po starih modelih izdelali nekaj novih, pa motovilo – *gamprat* – in lesenega hlapca tudi.

Našli so tudi stare krtače, ki jih je bilo treba le očistiti in že so služile svojemu namenu.

Med krajani so poiskali ljudi, ki se še spominjajo časov, ko so se po strminah pasle ovce. Dolgotrajen postopek predelave ostrizene volne so nekoč opravljali pozimi ob petrolejkah. In prav te izkušnje so letos starejši prenašali na mlajše in kaj hitro so dekleta in žene prav tanko nit naredile. Možje in

Naj bo še veliko takšnih večerov, zime pa naj nasujejo manj snega!

fantje so cufali in krtačili volno. Potem so prejo cvrnali, tako kot so to nekoč delali njihovi predniki, in kaj kmalu so nastale štrene. Ker je zima mrzla, so letos prišle prav pletene nogavice iz domače volne. Ob prepevanju ljudskih pesmi so bili večeri druženja ob kmečki peči prav prijetni. Ugotavljali so, da le vaja dela mojstre in da niso pogrešali televizije.

Tako kot nekoč ...

Tradicionalni Jožefov sejem v Slovenj Gradcu

Mirko Tovšak

Slovenj Gradec je poleg tega, da se lahko ponaša z laskavim naslovom mesta miru, že dolga leta poznan tudi kot mesto trgovcev. Že v srednjem veku, leta 1251, je to mestece pod Uršljo goro pridobilo tržne pravice, s tem pa tudi možnosti za še hitrejši razvoj trgovske dejavnosti. Danes so se večji trgovski centri sicer naselili v okolici mesta, kjer so možnosti urejanja parkirnih mest in dostopa motoriziranih kupcev boljše, vendarle pa se v starem delu mesta še vedno ohranjajo manjši trgovski lokali z raznovrstno ponudbo blaga.

Mesto Slovenj Gradec je v letih po izteku prejšnjega stoletja zopet obnovilo tradicijo organiziranja številnih sejmov na ulicah starega mestnega jedra. Še najbolj obiskan in znan je Jožefov sejem, ki ga v organizaciji javnega zavoda Spotur vsako leto prirejajo na god svetega Jožefa. Ta datum ni slučajno izbran, saj je dan, ko goduje sveti Jožef, skorajda nacionalni praznik, saj je Jožefovo ime eno izmed najbolj pogosto

Letošnji sejem je bil dobro obiskan.

uporabljenih imen na Slovenskem in se zato na ta dan podajo na tradicionalni sejem poleg Jožetov in Jožic tudi njihovi številni znanci in sorodniki. Na ta dan pa je tudi tradicionalni pohod na grad nad Starim trgom, kamor se po ogledu sejma poda kar lepo število vernikov.

Letošnji sejem je bil, tako kot vsa leta nazaj, dobro obiskan. Vreme je bilo kar primerno za pohajkovanje med stojnicami in za pogovore ob slučajnem srečanju s prijatelji in znanci. Prodajalci so poleg suhe robe, tekstila, igrač in vse mogoče druge *kramarije* ponujali tudi

doma pridelane kmetijske pridelke z ekoloških kmetij. Ker je praznik svetega Jožefa le nekaj tednov pred praznikom velike noči, je bilo na stojnicah možno kupiti tudi glinasto posodo za peko šarkljev in drugih dobrot, orehe za peko potic, pa tudi butare za cvetno nedeljo so že ponujali na stojnicah. Zadnja leta se na stojnicah pojavlja tudi veliko ponudnikov suhomesnatih in drugih proizvodov iz kmetij sosednje Avstrije. Meja med Slovenijo in Avstrijo je seveda ob vstopu v EU povsem odprta, zato ni več nobenih ovir za nemoten pretok blaga preko nekdanje meje z našo severno sosedo.

Rez potomke najstarejše žlahtne vinske trte na svetu

Mag. Jože Marhl

Na Gregorjevo nedeljo je bilo v Breznu slovesno, saj je na župnijskem dvorišču že drugo leto potekala kulturno turistično obarvana prireditev ob rezu potomke najstarejše žlahtne vinske trte na svetu z mariborskega Lenta.

Njeno sadiko je Mestna občina Maribor leta 2010 poklonila občini Podvelka. Slovesnost se je začela s pozdravom in nagovorom podžupanje občine Podvelka in predsednice občinskega odbora za turizem Slavice Pečovnik Urh. Sledili so

Skrbnik trte Anton Zaleteelj predaja cepiče županu in gospodarju trte Antonu Kovšetju.

Nadaljevanje na str. 16

nagovori župana Občine Podvelka in gospodarja trte Antona Kovšeta, mariborske vinske kraljice Mojce Kren, ki je bila osrednja gostja, ovtarja trte Andreja Mevca in skrbnika trte Antona Zaletelja, ki je tudi opravil rez in cepiče izročil gospodarju. Ta je cepiče poklonil mariborski vinski kraljici Mojci Kren, županu Občine Radlje ob Dravi Alanu Bukovniku, predsednici sveta Vaške skupnosti Lehen Marjanci Hrastnik in ravnateljici OŠ Brezno-Podvelka Ireni Jelenko.

Vsebinsko pester program, ki ga je povezovala Tjaša Pečovnik, so obogatili Cerkveni pevski zbor župnije Brezno s spremljavo Maksimilijana Metličarja na harmoniki, Renate na klavirju in Metke na citrah, dramska skupina KUD Lehen je uprizorila Prešernovega Povodnega moža v priredbi Andreja Rozmana Roze. Kulturni program je zaključil mešani pevski zbor KUD Lehen z zborovodkinjo Barbaro Mrak.

Ob tej priložnosti pa je v veliko zadovoljstvo obiskovalcev pa tudi organizatorjev prireditve ponovno zaživel tradicionalni Gregorjev sejem z bogato ponudbo. Sejem je že v preteklosti privabljal mnoge obiskovalce od blizu in daleč. Na sejmu so učenci od drugega do četrtega razreda PŠ Lehen predstavili svojo turistično projektno nalogo *Jejmo, pijmo in se veselimo*, katere cilj je pripraviti zanimive izlete po naši občini za vse štiri letne čase in jih kulinarično obarvati. Učenci bodo z nalogo, katere mentorice so bile profesorice Mateja Par, Melita Tertinek in Urška Jeznik, sodelovali na 27. državnem festivalu Turizmu pomaga lastna glava. Turistično olepševalno društvo Brezno-Podvelka pa je predstavilo turistično ponudbo Občine Podvelka. Na stojnicah so svoje izdelke pa tudi pridelke ponudili Vinogradništvo in vinarstvo Ivan in Brigita Kren iz Plača pri Svečini, kmetija Fabjan z Lehna na Pohorju, Kovaštvo Rudolf iz Trbonj, čebelar Marko Glazer iz Kozjega Vrha, kmetija Stanke in Mirana Glazerja iz Malečnika pri Mariboru ter Društvo invalidov Brezno-Podvelka. Kulinarične dobrote s posladki in toplimi napitki so pripravile članice Društva podeželskih žena Brezno-Podvelka, ki ga vodi Lojzka Hribernik. Vsi sodelujoči pri pripravi in izvedbi prireditve so poskrbeli, da so se obiskovalci kljub slabemu vremenu prijetno počutili in so zatrtili, da se v jeseni ob trgatvi ponovno srečamo ob naši trti.

30 let Društva gojiteljev malih živali na Koroškem

Vančy

Foto: Jure Čokl

V soboto, 16. marca 2013, smo se zbrali člani društva DGMŽ na Koroškem na občnem zboru v gostišču Pri Kovaču v Podgorju. Bilo nas je okoli sto članov in povabljenih gostov. Letos smo še posebej slovesno obeležili svoj obstoj, saj praznujemo trideset let neprekinjenega delovanja, čeprav naši pisni viri potrjujejo, da je bilo društvo ustanovljeno že davnega leta 1936 v takratnem Guštanju, žal pa je med vojno za nekaj let prekinilo s svojim delovanjem.

Letošnjega občnega zбора so se udeležili tudi predstavniki drugih prijateljskih društev, s katerimi dobro sodelujemo, in sicer predstavniki društev iz Murske Sobote, Ormoža in Maribora. Ob praznovanju so nam podarili priložnostna darila, ki nas bodo še dolgo spominjala na naša prijateljska srečanja in na to, da se ne srečujemo samo na razstavah, kjer bi si s svojimi živalmi konkurirali, ampak tudi na prijateljskih srečanjih, kjer se radi družimo in izmenjujemo svoje gojiteljske izkušnje. Srečanja se je udeležila tudi županja občine Dravograd gospa Marijana Cigala, ki je pozdravila naš zbor in nam zaželela uspešno delovanje v našem plemenitem

poslanstvu. Mi pa smo ji podarili društveno plaketo v zahvalo za vsestransko pomoč, ki nam jo nudi, predvsem pa v zahvalo za pomoč pri izvedbi razstave v Šentjanžu pri Dravogradu, katere pokroviteljstvo je zagotavljala občina Dravograd. Podelili smo tudi plakete najzaslužnejšim članom za dolgoletno sodelovanje v društvu ter pokale najuspešnejšim razstavljalcem. Najuspešnejši kunčerejec preteklo leto je bil Jože Stražišnik, pri perutnini se je izkazal Peter Černjak, pri golobih pa Igor Čegovnik, ki je vzgojil tudi svojo vrsto golobov, koroškega galebčka, s katerim že nastopa na mednarodnih razstavah. S pticami je bil najuspešnejši Franc Tretjak. Za najvišje priznanje, plaketo A. Lehrmana, ki jo odobri in podeli Zveza društev Slovenije, smo predlagali Franca Serca. Občni zbor je malo šaljivo in uspešno vodil naš dolgoletni član in podpredsednik zveze Jože Ledinek. Kaj kmalu smo prekrmarili čez uradni del programa, sledila je pogostitev in že smo se zavrteli ob zvokih odličnega ansambla Žarek. Za zaključek je še stari in novoizvoljeni predsednik društva Ivo Barbič nanizal smernice in cilje prizadevanja našega društva za leto 2013. Da smo se ob zaključku še veselo nasmejali, je poskrbel humorist Gašper Koruzni. No, da smo našo trideseto obletnico res primerno obeležili, smo se veselili dovoljenja za izvedbo "superpokala kuncev Slovenije", ki bo potekal od 13. do 15. decembra na Prevaljah.

Vsi dosedanji predsedniki društva z županjo Dravograda: Jože Ledinek, Stojan Jamnikar, Igor Čegovnik, Ivo Barbič, ki je bil izvoljen še za en mandat, in Marijana Cigala.

Razstava pirhov in voščilnic

Vančy

Na prvi pomladanski dan je bilo v prostorih Info pisarne TIC Dravograd odprtje razstave velikonočnih pirhov, voščilnic in darilnih škatlic Lotke Nenadić.

Razstava, ki je bila odprta do 2. aprila, je pritegnila veliko število obiskovalcev, a to ne preseneča, saj tako veliko pisanic v tako v različnih tehnikah na kupu le stežka kje najdeš. Gospa Lotka razstave pirhov pripravlja že vrsto let, letošnja je bila njena 29. zapovrstjo.

V pogovoru mi zaupa: *"Ja letos je to že moja 29. razstava velikonočnih pirhov in*

Lotka izdeluje čudovite stvari.

Neverjetni pirhi

voščilnic. Vsako leto rada dodam kaj novega. Letos so to umetniško izdelane darilne škatlice. Pred tremi leti sem sodelovala na natečaju izdelave pirhov Slovenskih novic in osvojila 3. nagrado." Ko se ozreš po razstavnih prostorih, je v dveh velikih sobah vse polno obarvanih spraskanih in umetniško izpopolnjenih pisanic. Gotovo je v to treba vložiti veliko ur truda ... "Ja, kar veliko je vloženege dela, pa tega ne štejem, sploh ne v urah, saj to delam z velikim veseljem. Mogoče bi laže povedala to v mesecih ali pa tednih. Vsi moji izdelki so narejeni iz naravnih materialov, tu ne boste našli plastike. Materiale zbiram skozi vse leto. Tu mi malo pomagajo prijateljice. Jajca najprej izpiham, jih pobarvam, nato pa jih

navadno vse od novega leta naprej še dodelujem. Poleti nabiram tudi razne cvetice in jih sušim. V vsej paleti, se bojim, da sploh ne bi znal prav opisati, s kakšnimi tehnikami so napravljene, pa mi Lotka prijazno pomaga: "Ene so na primer kvačkane." In mi eno po eno prinaša iz te ali one razstavljenе košarice. Prav čudim se, toliko jih je.

"Za letošnjo razstavo sem jih pripravila preko štiristo, pa te s perlicami, bleščicami, pa manirane, to je posebna tehnika prelivajočih se več bcrn, šivane ..." To je še posebna tehnika, vsaj zame, ki še navadnega gumba ne znam lepو prišiti. Ene so opremljene z ličkanjem, s slamo, s suhimi rožicami, poslikane, seveda pa so najlepše tiste spraskane. Lotka je za svoje pirhe prejela tudi slovenski certifikat umetnostne obrti. *"Pri teh mojih razstavah so seveda v ospredju pirhi in voščilnice, vsako leto pa rada dodam kaj novega, letos so to darilne škatlice. Razstavljala sem že kvačkane dežnike, klobučke in šale. Za božič pa sem imela razstavo adventnih venčkov iz naravnih materialov, kvačkane angelčke,*

Pritegne pogled ...

zvezdice in podobno. Za naslednje leto ob jubilejni trideseti razstavi načrtujem nekakšen pregled vseh razstav."

Še bi si ogledoval pisane pisanice, a moja sogovornica se je morala posvetiti drugim obiskovalcem. Kako se jim posveča, sem kmalu opazil, saj je skoraj vsakemu ob slovesu podarila kakšen pirh, meni celo dva in enega sem odnesel na Viharnik, da so v uredništvu v živo videli, kakšen je pravi velikonočni pirh.

Sprejem najboljše svetovne smučarke **Tine Maze** v Črni na Koroškem

Gorazd Mlinšek

Foto: Janez Žalig

Črna na Koroškem ni poznana samo po rudarstvu, gozdarstvu in lepih alpskih dolinah v zaledju gora, njen sloves so ponesli v svet smučarski "asi in asice". Spomnimo se smučarskih skakalcev bratov Pudgar, hitre Katjuše Pušnik, drznega Mitja Kunca, smučarske tekačice Nataše Lačen, Aleša Gorze in drugih. Piko na i pa je letos naredila smučarska virtuozinja Tina Maze. Trmasta, vztrajna in neutrudna je s svojim delom in delom svoje smučarske ekipe v letošnji smučarski sezoni dokazala, da je najboljša smučarka na svetu. Črnjani in ostali Korošci, pa tudi drugi v Sloveniji, smo ponosni nanjo.

Tako kot je vztrajna naša Tina, smo bili kljub slabemu vremenu vztrajni številni ljubitelji zimskih radosti 18. marca 2013 na sprejemu naše smučarke v njenem domačem kraju. Črnjani so ji pripravili prijeten zabavni program. Ni manjkalo petja in pohval, uradno je zapela svojo pesem tudi Tina sama. Spremljala je tudi glasbenike gostujočih ansamblov. Skupaj smo zapeli in ji zaželeli še veliko smučarskih uspehov in nobene poškodbe. Tina, ostani takšna kot si in ne pozabi na Črno!

Državno gozdarsko smučarsko prvenstvo

Ekipa Koroškega gozdarskega društva dosegla ekipno zmago

Robi Uršej

V Senožeti pri Bohinju je 9. marca potekalo državno smučarsko prvenstvo gozdarjev. Letos je bila organizacija zaupana kolegicam in kolegom iz Gozdarskega društva Bled

in vsi, ki smo se tekmovanja udeležili, smo se strinjali, da se je prireditelj kljub ne najbolj ugodnim vremenskim pogojem izjemno potrudil. Kot vedno, ko se zberejo gozdarke in gozdarji iz cele Slovenije, je bilo tudi tokrat veselo že med samim tekmovanjem, športno navijanje pa je vzdušje še dodatno podkrepilo.

Veselo pa je bilo tudi po tekmovalnem delu, še posebej v ekipi Koroškega gozdarskega društva, saj smo v skupnem seštevku pristali na prvem mestu med devetimi ekipami, in sicer pred GD Bled in DIT Gozdarstva Posočja. Korošci pa ne bi bili Korošci, če ne bi zmage proslavili še s pesmijo, in prepričan sem, da je v ušesih naših konkurentov še dolgo odmevala še posebej tista: "Korošci smo zmerom za mušter bili, na svetu ni boljših ni boljših ledi!"

Člani ekipe:	Rezultati:
Suzana Andrejc	1. mesto teki
Teja Peruš	1. mesto veleslalom, 1. mesto mega smučka
Barbara Šmidt	3. mesto veleslalom, 1. mesto mega smučka
Robi Uršej	2. mesto teki
Branko Gorza	2. mesto veleslalom
Milan Kogelnik	4. mesto veleslalom, kategorija 1963-1977, 1. mesto mega smučka
Simon Knez	4. mesto veleslalom, kategorija 1978 in mlajši
Zdravko Miklašič	5. mesto veleslalom, 1. mesto mega smučka
Franc Plesec	7. mesto veleslalom
Leopold Mori	10. mesto veleslalom
Bojan Kočnik	11. mesto veleslalom, 1. mesto mega smučka
Janez Šumah	15. mesto veleslalom
Gvido Garbus	16. mesto veleslalom
Bogdan Kutin	/

„Korošci smo zmerom za mušter bili ...“

Družinski pohod na Rahtel

Ivan Rus

Z ženo sva vso zimo dnevno pridno hodila po pešpoti do mostu, ki vodi preko Suhodolnice. Ta pot je dolga skoraj pet kilometrov. Na teh sprehodih sva si nabirala moči za daljši pohod, ki ga je organiziralo planinsko društvo Bricnik-Muta, in sicer po gozdarski učni poti na Rahtel. Od tam je bila pot predvidena dalje mimo Grajske vasi do Gradu nad Starim trgom, kjer stoji cerkev svetega Pankracija, in nato od XIV. postaje križevega pota do I. postaje pri cerkvi svete Radegunde v Starem trgu. Zaključek naše poti je bil planiran pri tovarni Nieros.

Najprej smo napravili "gasilsko sliko", nato pa smo se podali po učni poti v hrib. Čeprav je bila še jutranja ura, je sonce že prijetno grelo in nebo je bilo jasno, brez oblaka. Hodili smo mimo tabel, ki označujejo vrste dreves. Videli smo lepe redke primerke. Hitro smo prispeli na vrh Rahtela, kjer nas je presenetil zelo močan veter. Ker na tem mestu rado piha, se ta vrh v ljudski govoricni ne imenuje zaman. Na prepihu. Od tod smo uživali čudovit razgled na mesto Slovenj Gradec, na Stari trg in Šmartno in po vsej zgornji Mislinjski dolini tja do Graške gore, Paškega Kozjaka in Pohorja. Namenili smo se naprej, ker se je nas že loteval mraz. Pot smo nadaljevali po nekdanji progi "baby lift" in vse naokrog je ležalo še veliko snega. Škoda je, da žičnica, ki je nekoč prevažala smučarje iz doline na ta vrh, že dolgo sameva. Prispeli smo na vrh Gmajne in se nato spustili po ozki stezi, ki vodi z Rahtela proti mestu. Polagoma smo se spuščali vse do Grajske vasi, ki leži na zahodni strani mesta. Tu smo zagledali kažipot proti gradu, do katerega smo prispeli po nekaj minutah. Z ženo sva bila nazadnje tukaj pred več kot štiridesetimi leti. Spomnil sem se samo stopnic, ki vodijo na zvonik. Prijazna gospa, ki skrbi za cerkev sv. Pankracija, nam je cerkev odklenila. Cerkev je iz 13. stoletja in se prišteva k najpomembnejšim kulturnim spomenikom v Sloveniji. Po svoji arhitekturi in nastanku je enkratna

Nadaljevanje na str. 20

Pred pohodom na Rahtel

v širšem evropskem prostoru. Prevezla me je njena lepa notranjščina, še posebej pa mogočni rimski marmorni podporni steber, ki je bil izklesan iz enega samega kosa skale. Gospa nam je pokazala tudi prostor, kjer so leta 2001 odkrili kostnico. To se je zgodilo čisto po naključju, ko je v klet padel delavec, ki je opravljal obnovitvena dela. Pozneje sem slišal, da so sem grajski zapirali svoje podložnike, ki so tu našli svoj konec. Pot smo nadaljevali mimo cerkve svete Radegunde do ceste, ki iz Starega trga vodi v eno smer na Sele in v drugo v Slovenj Gradec. Predsednico društva sem ob koncu vprašal, koliko ur smo hodili. Odgovorila je, da nekaj minut dlje kot tri ure. Jaz pa sem hudomušno dejal: "Podaljšamo svoj pohod, da bo trajal okoli štiri ure!" Seveda sem se samo šalil, saj sem imel tudi že vsega dovolj.

Čez drn in strn

Marta Krejan

Letošnja zima je bila bogata s snegom, tako da žičničarji s tradicionalnim spustom s Partizanke niso imeli nobenih težav. Vsako leto se ustavijo pri partizanski bolnišnici Trška gora, spust pa zaključijo pri Plesniku na Legnu. Spust traja dobro uro.

Z leve: Matjaž Pečoler, David Logar, Matjaž Smonkar, Miran Oder; spredaj: Roman Hrašán in Sandi Skralovnik

15. tradicionalni spust na smučeh žičničarjev GTC Kope, Koroške gradnje, 5. marca 2013

kratkohlačniki

Otroški parlament v OŠ Brezno-Podvelka

Mag. Jože Marhl

Otroški parlamenti v osnovnih šolah potekajo že od leta 1990. Njihova pobudnica je bila Zveza prijateljev mladine Slovenije. V njihovi 23-letni zgodovini so ti obravnavali različne teme, vsebina letošnjega je bila "odraščanje".

Na otoškem parlamentu v OŠ Brezno-Podvelka, ki ga je organizirala mentorica šolske skupnosti Tanja Blaznik Cvetko, so sodelovali učenci vseh razredov. Učenci prvega razreda so pokazali, kako se lahko marsikaj naučijo z igro, učenci drugega razreda pa so predstavili pomembne osebe v svojem življenju. O prijateljih in prijateljstvu so spregovorili tretješolci, o računalniku in medmrežju pa so razmišljali učenci četrtega, petega in šestega razreda. O ljubezni so spregovorili sedmošolci in pri tem poudarili: "Če se dva človeka ljubita in če hočeta, da ljubezen ostane, morata izbrati isto smer v življenju. Šele ko bosta hodila po isti poti, si bosta vedno bližje in njuna ljubezen bo ostala." Na zabaven in nazoren način so osmošolci pokazali razlike med starši danes in starši v

Udeleženci letošnjega otroškega parlamenta v OŠ Brezno-Podvelka

preteklosti. Učenci zaključnega razreda so izvedli anketo z dvanajstimi vprašanji, vanjo so vključili učence od šestega do devetega razreda. Z vprašanji so anketirance vprašali, kako se počutijo v obdobju pubertete in s kom se največ družijo, ali puberteto težko prenašajo in ali je velika razlika med fanti in dekleti. Dalje so jih anketarji vprašali, ali so se že kdaj v puberteti zaljubili in kdaj se po njihovem puberteta začne ter ali si pubertetnik želi čim prej odrasti in zakaj. Seveda ni manjkalo tudi vprašanje v zvezi z uporabo in zasvojenostjo z računalnikom. Zanimivo je bilo tudi vprašanje, s katerimi težavami se srečujejo pubertetniki. Ponujenih je bilo

dvanajst odgovorov. Največ fantov je odgovorilo, da je to kajenje, največ deklet pa je odgovorilo, da so to konflikti s starši. Nič manj zanimivo ni bilo vprašanje, na koga se obrnejo, ko imajo težave. Imeli so izbiro med sedmimi ponujenimi odgovori. Največ fantov in deklet je odgovorilo, da so to starši.

Voditeljci otroškega parlamenta Teja Pečovnik in Patricija Šlebnik sta zasedanje parlamenta zaključili z besedami: "Mladost imamo zato, da delamo neumnosti, a starost, da te neumnosti obžalujemo."

Zlati bralci

Simona Jerčič Pšeničnik

V torek, 2. aprila 2013 ob 18. uri, se je v Knjižnici Dravograd trlo nadobudnih bralcev, pa ne kar tako. Na mednarodni dan mladinske knjige, ki ga praznujemo na rojstni dan slavnega danskega pravljicarja Hansa Cristiana Andersena, so v Občini Dravograd že drugo leto zapored obdarili zlate bralce OŠ Dravograd in OŠ Šentjanž. Letos je bilo pozlačenih kar 36 devetošolcev iz obeh šol, kar je

Mladi so zelo ustvarjalni.

Županja Dravograda Marijana Cigala in pisatelj Janez Jurič sta podelila priznanja.

preko 35 % vseh devetošolcev. Zlati bralci so učenci, ki so ostali zvesti

knjigi vseh devet let osnovnega šolanja in so v tem času pridno brali za bralno značko.

V času, v katerem živimo, knjiga postaja vedno bolj odmaknjena, mladi imajo raje digitalne medije, svoj prosti čas namenijo klicanju na take in drugačne ekrane. Na problem branja opozarjajo strokovnjaki doma in v tujini, zato se trudimo, da bi učence in učenke pridobili za branje in jim pokazali, da je knjiga lahko človekova življenjska sopotnica, in to zelo trpežna in potrpežljiva.

O branju in bralni znački je nekaj besed povedala knjižničarka OŠ Dravograd. Berta Pušnik, nato pa je spregovoril tudi osrednji gost prireditve, Janez Jurič, ki je nadobudnežem predstavil humoresko o svoji prvi ljubezni. Ko je pripovedoval o svojem prvem poljubu, je bilo smeha, ko pa je pripovedoval o tehnikah francoskega poljubljanja, pa se je dvorana zavila v tišino, da bi še miško slišali hoditi. Le čemu? Da bi naše

devetošolce zanimali poljubi ...

Po predstavitvi humoreske je županja Marijana Cigala učencem in učenkam razdelila diplome in nagrade, ki jih je financirala Občina Dravograd. Zlati bralci so za nagrado prejeli knjigo našega gosta Janeza Juriča V senci dedijeve hruške. Po prireditvi je avtor delil tudi podpise. Sledil je družabni del, kjer so zlati bralci ob pici in soku spregovorili še nekaj besed z avtorjem, mentoricami bralne značke in ostalimi udeleženci prireditve. Prireditev so pripravili: Knjižnica Dravograd, Občina Dravograd, Javni sklad za kulturne in ljubiteljske dejavnosti Dravograd, OŠ Neznanih talcev Dravograd in OŠ Šentjanž. In še enkrat dokazali, da s timskim delom lahko marsikaj dosežeš. Največ pa od tega odnesejo naši otroci. Zadovoljstvo na njihovih obrazih je bilo dovolj zgovorno, ponosni pa so bili tudi njihovi starši.

Pod zelenim klobukom

Lovska razstava v Podgorju

Maks Kramljak, Lovska družina Podgorje

Lovska družina Podgorje pri Slovenj Gradcu je po šestih letih, 24. marca letos, zopet pripravila razstavo lovskih trofej, uplenjenih v letu 2012 na področju lovskogojitvenega bazena Slovenj Gradec.

Naš lovskogojitveni bazen sestavlja šest lovskih družin, in sicer: LD Slovenj Gradec, LD Gradišče, LD Golavabuka, LD Mislinja, LD Dolič in LD Podgorje. Te razstave lovskih trofej v našem lovskem bazenu so že tradicionalne in je za njihovo organizacijo vsako leto zadolžena druga lovška družina. Na teh razstavah so vidni vsi rezultati, ki so nam lovcem pokazatelj o pravilnosti ali napakah dela preteklih let, kar se pokaže v moči uplenjenih trofej in seveda v moči in vitalnosti naše divjadi, kar pokažejo padajoče ali naraščajoče telesne teže

uplenjenih živali. Ob odprtju razstave je potekal tudi krajši strokovni program, kjer so bili prikazani statistični rezultati gospodarjenja z lovišči in divjadjo v preteklem letu, ki jih je strokovno pripravil in podal Samo Vončina, zadolžen za statistično spremljanje odvzema divjadi pri Koroški lovski zvezi. Zatem je Blaž Kreže, nekdanji strokovni sodelavec LZS v zanimivem in strokovnem predavanju prikazal probleme in način gospodarjenja z jelenjadjo, ki se v vedno večjem številu

pojavlja tudi na našem področju. Z njegovim izvajanjem so bili vsi lovci iz vseh šestih lovskih družin zelo zadovoljni in so ga z zanimanjem in odobravanjem spremljali. Poleg nas lovcev si takšne razstave ogleda tudi veliko drugih ljudi, ki s samim lovstvom nimajo kakšnih neposrednih povezav ali poznavanja. Zato je še posebej pomembno, da znamo lovci vsem obiskovalcem pravilno in strokovno obrazložiti namen lovstva, pomen razstavljenih trofej in dela naše organizacije, ki ga prostovoljno

Lovska razstava pri Kovaču v Podgorju

opravljamo za ohranjanje in izboljševanje naravnih razmer, ki so pomembne za življenje divjadi in drugega živalstva v naravi. Takšno delovanje lovstva, še posebej v povezavi in sodelovanju s kmeti na področju lovišč, je za obstoj divjadi in tudi drugega živalstva v naravi zelo pomembno, zato lovci temu namenjamo vedno večjo skrb in pozornost. Radi bi pa poudarili, da je pravilna razlaga o poslanstvu lovstva zelo pomembna prav za najmlajše obiskovalce, otroke, saj se jih veliko prav

na takšni razstavi prvič seznanili z življenjem divjadi v naših gozdovih in naravi ter z delom lovcev, zato smo poskrbeli tudi za primerno strokovno razlago in vodenje. Seveda pa so bili najmlajši najbolj navdušeni nad nagačenimi preparati živali, postavljenimi kot v njihovo naravno življenjsko okolje, saj so si lahko ogledali skoraj vso divjad, ki živi pri nas v naravni velikosti. Za postavitve razstave nam je bil brezplačno na voljo prostor zelo lepe dvorane v gostilni Kovač. Za to gesto

lastniku lepo zahvaljujemo, saj je za takšno prireditev težko najti primeren prostor. Razstavo si je ogledalo izredno veliko ljudi, ki so z zanimanjem spremljali razlago lovcev in vodenje. Posebej pa smo veseli, da so v nedeljo, 24. marca, v velikem številu prihajali starši z otroki, katerim je bila namenjena še posebna pozornost. Ob tej priliki bi se še enkrat zahvalili tudi vsem lovskim družinam v bazenu za estetsko ureditev njihovih razstavnih panojev in dobro sodelovanje pri pripravi same razstave. Lovski zdravo!

Lovsko tekmovanje

Đino Katavić

Lovska družina Slovenj Gradec je organizirala tradicionalno pustno strelsko tekmo na glinaste golobe. Tekma je bila v soboto, 16. februarja 2013, na strelišču Žančani v Starem trgu pri Slovenj Gradcu.

Doseženi rezultati

Ekipe:

1. mesto LD Slovenj Gradec
2. mesto LD Gradišče
3. mesto LD Mislinja

Člani:

1. mesto Grega Knežar
2. mesto Mitja Kuperti
3. mesto Peter Smrekar

Veterani:

1. mesto Boris Knežar
2. mesto Danijel Marhold
3. mesto Tomaž Hain

Nagradno:

1. mesto Bogdan Verdev
2. mesto Andrej Marhold
3. mesto Branko Fidner

Prvo mesto
LD Slovenj Gradec

Zaključek tekmovanja

Zelene strani

Pravljica ali resničnost?

Sonja Duraj, Ekološko društvo
Slovenj Gradec

Ena od idej za Slovenj Gradec: spremenimo zelene površine pred dvorcem Rotenturn v zanimiv, morda celo umetniški vrt z užitnimi rastlinami za skupno uporabo. Vedno več mest po svetu spreminja dele svojih površin v zelenjavne vrtove. Nemško mesto Andernach pa je šlo v tem še dlje. Pred dvema letoma se je pričelo spreminjati v pravo oazo domiselnih gredic z zdravo ekološko hrano, mimoidoče pa ob njih prijazno vabijo napisi: Pobiranje pridelkov zaželeno. Vse, kar zraste na ustrezno označenih mestnih vrtovih, je namreč brezplačno na voljo vsakomur. Mesto je nekoliko večje od Slovenj Gradca, na njegovih od bolj prometnih cest dovolj oddaljenih površinah pa se v zanimivih kombinacijah bohotijo številne užitne gojene in divje rastline, različne vrste zelenjave, sadnih dreves, grmovnic, jagodičevja in cvetja. Vrtove obdelujejo ljudje, ki jih je posebej za to zaposlila mestna občina. Tako je delo dobilo kar nekaj dolgo brezposelnih ljudi in številni prostovoljci, vse skupaj pa sta pognala v tek dva strokovnjaka. Vrtove obdelujejo po ekoloških načelih in ob tem dajejo poseben poudarek starim sortam in divjeraslim rastlinam. Ljudi vabijo, naj poleg pridelkov pobirajo tudi semena in jih sejejo v svoje vrtove ter tako pomagajo ohranjati biotsko raznovrstnost in posredno tudi svoje zdravje. Meščani živijo s projektom, o vandalizmu ni ne duha ne sluha. **Prispevek objavljamo z željo, da bi se morda tudi v našem mestu našli ljudje, ki bi se lotili podobnega projekta, povzeli in priredili pa smo ga iz slovenskega brezplačnika Skupaj za zdravje človeka in narave.**

Spoštovani bralke in bralci! Marčevska številka je krepko presešla običajno število strani, a kljub temu se je zgodilo, da v njej niste našli nekaj težko pričakovanih prispevkov. Za to neprijetnost se vam opravičujemo, z objavo pogrešane rubrike Leto je naokoli pa upamo, da bomo kljub enomesečnemu zamiku vendarle polepšali dan vsem predstavljenim jubilentom.

Uredništvo

Ob jubileju smo obiskali Elizabeto Zakeršnik

Marjan Križaj

Najbrž je slavljenka, ki je v minulem letu 25. junija praznovala svoj devetdeseti rojstni dan, že pozabila na naš obisk. Mi pa smo se predolgo zanašali drug na drugega in ob ogledovanju slik se ni našel nihče, ki bi pod katero izmed njih tudi kaj zapisal. Člani občinske organizacije Združenja borcev za vrednote NOB Mislinja bdimo namreč tudi nad jubileji naših starejših članov. Lizika je zvesta članica že desetletja, zato smo ji ob njenem praznovanju želeli stisniti roko in ji zaželeli še čim več zdravih poletij. V Završah nas je vedrih lic pričakala v krogu svojih najdražjih. Zvoki

harmonike, na katero je partizansko pesem zaigral kar predsednik Andrej Borovnik, so ji segli do srca. Najraje bi kar zapela. A sem ji že segel v roko jaz in ji v spletu najlepših želja izrazil še naš ponos, ker tudi v tej svoji jeseni življenja poudarja vrednote narodnoosvobodilne borbe in se zvesto udeležuje naših tradicionalnih piknikov. Tudi tega, da dobro vemo, da se je v svoji mladosti znala prav odločiti in je pomagala tistim, ki so bili neenakopraven boj s sovražnikom, nisem pozabil izreči. Ob okusni malici in prvem dvignjenem kozarčku je bila zdravica, namenjena Liziki, spet odeta v glasbo. Seveda smo tisto "Kol'ko kapljic, tol'ko let" zapeli kar vsi. Sinova Janko in Vinko sta se od srca nasmejala, ko smo, v šali, seveda, Liziko pobarali za recept za dolgo življenje, ona pa nam je modro zaupala, da vseh skrivnosti ni za razodeti. Trenutki prijetnega druženja so v živahnem pogovoru kar prehitro potekali. Ko smo se poslavljali, smo Liziki še enkrat stisnili roko in se zahvalili vsem njenim, ki so nas radi sprejeli in poskrbeli za prijetno razpoloženje. Vrli harmonikar pa je piko na i zaigral šele na dvorišču. Ob novem srečanju, ko jo je na piknik v Završe pripeljal vnuk Dušan, pa je Lizikin obraz še enkrat olepšal nasmeh. Podelili smo ji namreč priznanje za dolgoletno zvestobo članice, ki je na druženjih in sestankih rada o pravi ljubezni do domovine pripovedovala vsem, tudi mlajšim rodovom. Presenečenja dolgo ni zmogla skriti, spoznanje, da je priznanje prišlo v prave roke, pa so prisotni okronali z dolgoletnim aplavzom.

S slavljenko Elizabeto

Zlati jubilej zakoncev Zver

Mag. Jože Marhl

Zlato poroko sta v krogu svojih dragih praznovala Jožica in Jože Zver iz Brezna. Poročila sta se 23. februarja 1963.

Po petdesetih letih zakona sta pred županom Občine Podvelka Antonom Kovšetom obnovila poročne zaobljube. Slovesnost je potekala v splavarskem gostišču Šarman v Javniku ob prijetni glasbi in nastopu vokalne skupine Rusalke.

Jožica je bila zaposlena v Tovarni lesovine in lepenke v Podvelki. Tu je nadaljevala delo, tudi ko je tovarna uvedla program izdelave oken, in to vse do upokojitve. Poleg redne zaposlitve je skrbela za gospodinjstvo in vzgojo otrok. Jože je kot gradbinec delal na mnogih gradbiščih vse do upokojitve. V zakonu sta se jima rodila sinova Jože in Miran. Sedaj ju osrečujejo tri vnukinje in tri pravnukinje ter en pravnuk.

Jubilanta Jože in Jožica Zver

Zlata poroka na Selah

Urška Zdovc

Marija in Stanislav Zagrnik s Sel, ki sta se poročila 9. februarja 1963, sta letos doživela petdeset skupnih let. Zlato poroko sta proslavila pri Dularju v družbi svojih petih hčera in njihovih družin, v družbi svojih sorodnikov, sosedov in prijateljev.

Pred slovenjgraškim županom in nato še pred slovenjgraškim duhovnikom sta obnovila svoji poročni zaobljubi, kar je bilo tako zanju kot za vse prisotne velik dogodek, saj zlato poroke ni dano praznovati vsakemu zakonskemu paru. V veselem vzdušju sta zlatoporočenca obujala spomine na leto 1963, ko sta po civilni poroki v Dravogradu in cerkveni v Pamečah že naslednji dan zaživela na Stankovem domu pri Falariču na Selah. Razmere, v katerih sta si začela ustvarjati boljše življenje, kot sta ga imela do tedaj, so bile vse prej kot dobre. Falaričeva hiša in hlev sta bila v letu 1963 dotrajana, kmetijskih strojev, s katerimi bi si lahko delo olajšala, pa ni bilo.

Zlatoporočenca s hčerkami

Marija in Stanko sta se lahko zanesla le nase, na svojo ljubezen in na delovne izkušnje, ki sta si jih nabrala vsak v svoji družini, ona pri Jamniku na Sv. Danijelu nad Trbonjami, on pa na domači kmetiji. Že v otroštvu in rani mladosti sta se namreč naučila opravljati večino kmečkih del, zato sta zavihala rokave in začela uresničevati svoje načrte. Marca leta 1964 se je Stanko zaposlil v kovačnici Železarne Ravne, vsak dan pa pridno delal tudi doma. Marija je uspešno gospodinjila, delala na polju, skrbela za domače živali in danes je zelo ponosna na dejstvo, da družina kljub pomanjkanju denarja nikoli ni bila lačna. Marija je do smrti tasta in tašče skrbela zanj, ko pa so v družino kot svetli žarki začeli prihajati otroci, je bilo dela včasih kar preveč. Toda mlada Falariča sta znala potpeti in se tudi poveseliti, kar jima je vlivalo vedno novih moči.

Zaradi pridnosti, zagnanosti in iznajdljivosti mladega para se je življenje pri Falariču začelo obračati na bolje. Leta 1968 sta zgradila sedanjo hišo, leta 1979 hlev, istega leta pa sta kupila tudi prvi traktor. Ko se danes ozirata na minula leta, sta lahko ponosna na dosežke skupnega dela. Za največjo srečo štejeta rojstva svojih petih hčerk, ki so prišle v njuno življenje zelo zaželene po tem vrstnem redu: Mojca, Stanka, Anica, Irena in Sonja. Zelo sta ponosna nanje. Vsem petim sta znala vcepiti veselje do dela, zato danes živijo vsaka v svoji hiši, imajo vsaka svojo družino in znajo poskrbeti za vse, kar potrebujejo. Redno pa se z družinami vračajo v svoj nekdanji dom. Takrat se bica in dedi razveselita svojih štirih vnukov in vnukinje, ki jih imata zelo rada. Jesen svojega življenja preživljata v domači hiši, saj je kmetijo pred dvema letoma prevzela najmlajša hči Sonja, ki je s partnerjem že spravila pod streho moderno novo hišo. Nadvse se trudi, da bi domačija ostala enako gostoljubna, kot je bila doslej. Marija še vedno kuha za vso družino in v hiši ter zunaj nje opravi, kar še lahko, Stanko, ki je že od leta 1991 upokojenec, pa zaradi občasnih težav z zdravjem najraje gleda televizijo. Oba pravita, da jima tako lepo, kot jima je sedaj, še ni bilo.

Veseli smo, da sta zadovoljna, zato jima ob zlati poroki iskreno čestitamo in jima želimo še mnogo zdravih in srečnih skupnih let.

104 leta Jurija Novaka, Rdeškega Jurija

Nekaj dni pred 104. rojstnim dnevom se je Jurij vprašal: "Bog ve, s čim sem si zaslužil tako visoko starost?" Na takšno vprašanje je res težko odgovoriti, človeka pa nekako potegne v razmišljanje – kako je živel, kako skrbel za svoje zdravje ... Da je dočakal 104. leta, se ima zahvaliti skromnemu življenju in nenehnemu delu. Velikokrat je pokazal, koliko lahko prestane človek, ki za delo nima drugega kot svoje roke.

Življenje našega slavljenca je bilo težko, predvsem pa skromno. Zibelka mu je stekla 8. aprila 1909 pri Planšaku pod Uršljo goro. Lastnika majhne kmetije sta imela tri otroke: Jožeta, Ano in Jurija. Iz njegovih pripovedovanj je bilo večkrat slišati, da so mu bila otroška leta težka kot pastirčku in mladeniška kot hlapcu. Oče je umrl, ko je bil Jurij star tri leta. Brat in sestra sta takrat že služila, Jurij pa je ostal sam z mamo. Ko mu je umrla še mama, se je preselil k sorodnikom v Razbor. Od tam pa je dalje pastiroval in hlapčeval do 2. svetovne vojne. Osnovno šolo je obiskoval v Razborju in nekaj v Slovenj Gradcu. Končal je le štiri razrede, ker je zaradi dela veliko manjkal od pouka. Vojna ga je naredila bolj klenega in močnega. Takrat je služil na domačiji Rdečnik v Razborju. Kot zaveden Slovenec je pomagal partizanom, z iznajdljivostjo pa se je kar nekajkrat rešil pred okupatorjem. Ko so leta 1943 Rdečnikovo družino Nemci odgnali v internacijo, je Jurij skrbel za kmetijo. S svojimi pridnimi rokami, iznajdljivostjo in poštenostjo je kmetijo ohranil pred propadom do vrnitve domačih iz pregnanstva.

Leta 1950 se je v cerkvi sv. Danijela v Razborju poročil z Marijo Pajenk, Radeško Micko, ki je s svojim pridnim delom in ljubeznijo do družine veliko pripomogla k Jurijevi visoki starosti. Dobesedno z golimi rokami sta si postavila skromni domek, kjer so preživljali svoje otroštvo njuni otroci Marija, Jožica, Milan in Ana.

Jurij je bil med krajani vedno spoštovan, priljubljen, delaven od jutra do večera. Z ženo sta otroke vzgajala v skromne, poštene in delovne člane naše družbe.

104 leta Rdeškega Jurija

Jurij je bil vedno preudaren, razsoden, znal je dajati dobre nasvete svojcem, sosedom in prijateljem. Rad je vsakemu pomagal in česar koli se je lotil, mu je z vztrajnostjo uspelo. Je zidal, mizaril, delal v gozdu, na travniku, polju ...

V zadnjih letih mu je zdravje pričelo nekoliko nagajati, a se vseeno nič kaj ne pritožuje. Moti ga le to, da mu peša vid in ne more več toliko brati kot nekoč.

Za sluh je dobil slušni aparat, pa ga nič kaj z veseljem ne uporablja. Pravi, da je kdaj tudi tišina prijetna.

Ob praznovanju 104. rojstnega dne mu želimo veliko zdravja in prijetnih pomladanskih dni, ko ga bosta sonce in ptičje petje potegnili v naravo na krajše sprehode in mu tako olepšala visoko starost.

Anica Meh, Združenje borcev za vrednote NOB Slovenj Gradec, KO ZB NOB Podgorje

Jožica in Milan še danes živita z Jurijem in lepo skrbita za očeta, mama Marija pa je v domu starostnikov v Slovenj Gradcu.

29. junija letos bo dopolnila 96 let. Ob tem, da Juriju pojemajo življenjske moči, je njegov razum še vedno jasen. Ob zadnjem obisku mi je potarnal: "Včasih je bilo lepo, danes ni več tako!" Verjamem, da se je svet okoli Jurija v teh dolgih letih življenja močno spremenil. Juriju želimo, da bi pogumno prenašal teže let in čas, ki ga bo še preživel med nami! *Bog vas živi!*

Leopold Korat

Reverse sneezing – vzvratno kihanje

Martina Sušec Valentar, dr. vet. med

Foto: Marinka Dretnik

Reverse sneezing ali slovensko "vzvratno kihanje" je sunkovito vdihovanje zraka iz nosu z namenom, da bi se očistil kavdalni del nosu. Pride do premika izcedka in ostale "umazanije" iz nosnega dela žrela v ustni, kjer ga nato žival pogoltne. Pojav sproži kakršno koli vzdraženje mehkega neba in žrela in je dokaj strašljiv za lastnika. Žival ima iztegnjen vrat in izbuljene oči, prsni koš se razširi, spušča glasne zvoke in videti je, kot bi se davila. Tudi časovno traja različno, od nekaj minut krčevitih vdihov, lahko pa tudi dlje časa. S požiranjem se "reverzno" kihanje zaustavi, zato pomaga masaža žrelnega področja in požiralnika ali kratko zatiskanje nosnic, kar opravi lastnik sam.

Vzrokov je lahko več, od anatomskih zožitev zgornjih dihal (najbolj so izpostavljene pasme s kratkim oz. sploščenim gobčkom, brachiocefalične, ki imajo podaljšano mehko nebo), tujkov v nosni votlini (pogosto lovski psi), vnetij zgornjih dihal (izpostavljenost kužnim boleznim na raznih predstavah in prireditvah) in ustne votline, zobni granulomi, alergije (spomladansko cvetenje) ... Pri mladih živalih je treba tudi pogledati, če ne gre za prirojeno obolenje, pri starih živalih pa izključiti morebitne tumorje. Pojavlja se tako pri psih kot pri mačkah, vendar pri slednjih poredko.

Vzvratno kihanje oz. napad se po navadi konča sam od sebe in ne predstavlja večje nevarnosti, če pa se kihanje stopnjuje ali privede celo do izgube zavesti zaradi nezmožnosti vdihavanja, je treba poiskati zdravniško pomoč.

Njegov pogled je bil jasen,
v očeh mu je sijal mir.
Rahel nasmeh na obrazu
in topel stisk roke
sta o njem povedala vse.

Mihael Pesjak

22. 7. 1937–1. 3. 2013

Vsako življenje napiše knjigo spominov, tako kot reka pusti sled od izvira v skritem koticu do trenutka, ko se izlije v neskončno morje.

Spomin seže tja daleč nazaj, v predvojni čas, ko je zajokal v naročju mame Terezije in ga je prvič objel oče Mihael in mu podaril svoje ime. Čeprav je bila roka okorna in zgarana, ju je z bratom Tončkom njuna ljubezen nežno božala skozi otroštvo, prepleteno z igro in delom po kotičkih kmetije. Ob tem se je učil drobnih spretnosti, na poti v šolo je njegova radovednost iskala odgovore na mnoga otroška vprašanja.

Mladost, polna kmečkega dela, je v njem prebudila talente, zanimalo so ga predvsem konstrukcije. Po drugi svetovni vojni je razrušena dolina potrebovala ljudi, ki so bili iznajdljivi in spretni. In prav takšen je bil Miha. Mnoga gospodinjstva so se razveselila vode na osnovi njegovega dela. Konstrukcije od rezervoarja do hišne napeljave in kasneje napeljave po hlevih. Spretnosti, ki jih je pridobival kot radoveden deček in s tem postajal dober samouk, so mu na poti skozi življenje prišle še kako prav.

V želji po boljšem življenju in lastnem domu je pri tridesetih letih našel zaposlitev v Gorenju. V srcu je takrat dozorela ljubezen z izbranko Vido in kmalu je na svet privekal Vojko. Želja po lastnem gnezdu, da bo mlada družina zaživela po svoje, ga je leta 1973 pripeljala do nakupa starejše hiše v dolini ob cesti. Bila so to leta radosti in tihe sreče. Svoje toplo ognjišče sta z izbranko kronala z zaobljubo pred oltarjem, v srcih je tiho rasla želja po novem domu, po večjem prostoru. Počasi, a vztrajno sta pričela graditi nov dom in nepopisna sreča je preplavila njegovo srce, ko so se po dolgih letih težkega dela leta 1987 vselili vanj.

Na vsaki poti, kamorkoli ga je ta vodila, naj je bilo to delo v bližnji ali daljni okolici, kadar je pri sovaščanu odpoval pralni stroj ali kakšen drugi gospodinjski aparat, naj je bila to pot do trgovine ali obisk maše v farni cerkvi, je bil z njim vedno njegov večni spremljevalec, njegov motor. Sovaščani se ga bomo vedno spominjali kot mirnega, tihega in zelo velikega človeka, ki je vedno umirjeno in počasi ter varno peljal po vaški poti ali po glavni cesti. Koliko nepozabnih poti sta naredila skupaj, koliko miru je bilo v njegovem srcu ob božanju vetra, ve samo on.

Ob zasluženih upokojitvi in doživljanju mirne sreče ob ognjišču skupaj z ženo Vido je bil njegov zgled pravi nasvet sinu, kako prenašati teže križev v življenju. Velika sreča za njegovo srce je bil objem vnukov Alje, Maše in Luka, saj so pri dedku in babici vedno radi poiskali zavetje. Njihovo veselje nad življenjem, ki je pritekalo v njegov dom, tih pogled življenjske sopotnice in dotik roke, vse to je bil šopek življenjske jeseni. Otroške roke so obrisale solzo bolečine z njegovega lica, ko mu je pred leti je umrl brat Tonček.

Reka njegovega življenja se je skozi bolečino zahrbtno bolezi vse prehitro približala oceanu večnosti. Prišel je dan, ko smo se na šentflorjanskem pokopališču v Doliču poslovili od njega.

Svoji se ob izgubi moža, očeta in dedka vsem zahvaljujejo za izrečena sožalja, podarjene sveče in cvetje ter vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti in darovali za svete maše. Hvala vsem, ki ob njegovem grobu prižigate svečke in ga hranite v lepem spominu.

Žalujoči: žena Vida, sin Vojko z Brigito ter vnuki Alja, Maša in Luka

Ivana Šofter

Drago Sešel, Časov Drago

1953–2013

**Zdaj se spočij izmučeno srce,
zdaj se spočijte delovne roke.
Zaprte so utrujene oči,
le moja drobna lučka še brli
za neskončno dobrega Boga ...**

Huje od zimskega mraza lahko človeka pretrese žalostna novica o prezgodnji smrti bližnjega, pa tudi znanca in prijatelja. Na domačiji Sešelovih v Završah so sredi januarja zajela mnoga srca, saj je zahrbtna bolezen botrovala smrti moža, očeta, brata in dedka. Drago Sešel bi namreč v tem letu dočkal šele svojo šestdeseto pomlad. Ko mu je pred trinajstimi leti hudo ponagajalo zdravje, je sleherni uspešen zdravniški poseg njemu in njegovim dragim vzbujal upanje. Lahko so verjeli, da bo še okreval, da so bile znanilke nevarne bolezni ustavljene še pravi čas. Bolečine je Drago lahko premagoval s svojo močno voljo do življenja. So pa vendar poskrbele, da je bolezen vse močnejše pretresala njegovo telo. A do tistega sredinega opoldneva je upanje vendarle še tlelo.

Mama Vera in oče Jože sta bila vesela rojstva slehernega od svojih osmih otrok. Drago je na Časovi kmetiji prijokal na svet 23. septembra 1953. Precej revščine je srečal v letih svojega odraščanja. Njegove roke so morale zgodaj poprijeti za delo, ki ga na kmetiji nikoli ne zmanjka. Ni se mu zamerilo, vsako leto je imel raje zemljo in travnike, nasmejan se je vračal iz hleva in zavriskal ob nabrušeni kosi. Ko je obiskoval osnovno šolo v Završah, še ni vedel, da se mu bo izpolnila želja, da bo lahko ostal doma in kmetoval. Vendar je prej v Gorenju našel svojo prvo zaposlitev za nekaj mesecev. Kmalu pa je zamenjal delovno sredino in zmožel šest let opravljati garaška dela v velenjskem premogovniku. Po službi pa je moral pridno delati še doma. Potem je prevzel domačo kmetijo, saj oče in mama težjih del nista zmožla več opravljati.

Drago je bil vesel slehernega kmečkega opravila, ki je kazalo sadove njegove prizadevnosti. Seveda se je rad ozrl tudi po dekletih. Romanini privlačnosti pa se njegovo srce ni hotelo upirati in 30. septembra 1978 sta se znašla pred

oltarjem. Po poroki sta srečna mladoporočena zaživela na domači Časovi kmetiji. V dvojce sta postorila marsikaj, da je zadovoljstvo žarelo tudi na obrazih Dragovih staršev. Sestre in brata so zapuščali kmetijo, a so se domov vselej radi vračali. Še oni so bili ponosni, ko je na domačiji zabrnul prvi traktor. Drago pa je z njim vselej rad priskočil na pomoč sosedom, kjer se vrata mehanizacije še niso tako zgodaj odprla. Drugega za drugim je Drago kupoval še ostale stroje, ki so mu olajšali delo. Šele enajst let je namreč imel, ko so gradili hlev, in je bil s starši v dolini, ko so šli po pesek. Voli so brezskrbno vlekli gare, fantič pa je ob prihajajočem vlaku nesrečno padel in kolo natovorjenih gar je peljalo čez njegovo nogo. To je zelo rad povedal svojim otrokom. Štiri je rodila Romana in Časov Drago je tisto posebno starševsko toplino začutil ob slehernem rojstvu novorojenčka. Nič čudnega, da je večanje družine Drago nalagalo nov cilj in se je ogrel za obnovo hiše. Kadar je bil še posebej vesel opravljenega dela, je vzel v roke harmoniko in igral in igral. Seveda je meh harmonike raztegnil tudi ob vseh veselih trenutkih, pa naj je šlo za obiske sester in bratov ali praznovanje godov in rojstnih dni. Če se je pridružil krvodajalcem, kjer je v svoji nesebičnosti spoznal namen te človekoljubne prostovoljnosti, ga je družabnost pripeljala med člane DU in DIM-a. Na delo ni pozabil niti ob žalosti, ko je prezgodaj umrla mama Vera in enajst let kasneje še oče Jože. Sestra Verica pa mu je vsa leta hvaležna, ker ji je po nesreči njenega moža nudil pomoč, kadar jo je potrebovala.

Če se je lahko kot presrečen dedek veselil rojstev sedmih vnukov, pa je Drago prehitro ponagajalo zdravje. Če je še mogel zase obdržati težave s hrbtenico, pa mu je rak, ta zahrbtna bolezen, zagrenil življenje že leta 1999. Zaradi raka na želodcu ga je istega leta čakal prvi operativni poseg v Ljubljani. Okrevanje je dajalo nekaj upanja, a se je bolezen po treh letih ponovila. Zato je moral opraviti še dve operaciji v slovenjgraški bolnišnici in vsi skupaj so spet verjeli, da bo Drago okreval. Žal je moral predani na ponovno operacijo v Ljubljano. V lanskem septembru ga je bolezen privezala na posteljo, v novembru ga je prizadela še pljučnica. Po štirih dneh zdravljenja v slovenjgraški bolnišnici v januarju je tam tudi umrl.

Mož, oče, dedi in brat, hvala ti za vse, kar si v življenju dobrega storil za nas! Nikoli te ne bomo pozabili. Le zakaj si moral tako hitro umreti? Tolaži pa nas misel: "Kogar ljubiš ne umre, le daleč daleč je..."

Vsem, ki so ga pospremili na poslednji poti, se najlepše zahvaljujejo žena Romana, hčerke Tatjana, Majda in Dragica z družinami ter sin Bojan z Lidijo.

Marjan Križaj

Jože Oder

1944–2013

V letošnjem letu je smrt v teh naših zaselkih skoraj doma, pa še čudne poti izbira. Usodne so nesreče in naključja, kakršno je botrovalo smrti Jožefa Odra kar na domačem dvorišču. Težave z dihanjem so našega astmatika že večkrat privedle do iskanja pomoči v Topolšici. Tudi tokrat se je reševalno vozilo znašlo na Tolstem Vrhu. Jože je prišel do vozila, a se je nenadoma zgrudil in zdravnica je lahko samo potrdila smrt. Morda bi bil vendarle še kanček upanja, če bi se vozilo, opremljeno za pomoč ob astmatičnem napadu, ki je pripeljalo pozneje, znašlo tam pred vozilom, ki opreme za to ni imelo. Tako pa so nesrečnega pokojnika položili na ležišče v hiši, pozneje pa prepeljali v mrliško vežico.

Še v vojnem času, 15. marca 1944, se je doma, na Tolstem Vrhu, rodil Jože. Očeta Maksimiljana ni poznal, saj je ta leta 1945 padel v partizanih. Mama Marija je morala poslej lep čas sama skrbeti zanj in za sina Franca. Jože je imel težave z govornjem, zato je mama nanj še posebej budno pazila. Ko se je pozneje poročila, se je Jože dobro razumel tudi z očimom Francem. Bil pa je živahen in tudi v osnovni šoli, ki jo je v Mislinji obiskoval tri leta, se je vedno skušal sporazumevati. Doma se je lotil različnih opravil in bil pri kmečkem delu zelo skrben. Rad se je posvetoval z mamo in nanjo se je močno navezal. Skupaj, pod isto streho sta živela vsa leta do njene smrti. Jože je rad zašel v gozd, posebej navdušen in ponosen nase je bil ob nabiranju gob. Tudi po kmetijah je veselo zahajal in z leti je znal povedati, koliko živine je v sosedskih hlevih. Tudi po starosti je rad povprašal sosede in si dobro zapomnil, koliko let je kdo že doživel. Z mamo sta zvesto hodila na izlete in druženja, kjer sta oba rada zaplesala. Ker je bila mama Marija članica Zveze borcev, sta se v mislinjsko občinsko organizacijo združenja borcev za vrednotne NOB vključila tudi on in brat Franc. Na tradicionalnem pikniku je bil še posebej razigran in rad se je pogovarjal z vsemi okrog

sebe. Tudi član Društva upokojencev in obeh združenj invalidov je bil Jožek. Po mamini smrti pred tremi leti je na srečanja ali občne zборе še prihajal, izletov pa se ni več udeleževal. Jožetu je žal prehitro ponagajala astma in ob težavah z dihanjem in pomanjkanjem kisika se je v Topolšici kar nekajkrat znašel po teden dni. Ko se je vrnil domov, je bil presrečen, in mami, bratu Francu in sestri Mariji je to vedno zaupal. Tudi v Slovenj Gradcu se je ta naš občan zdravil v bolnišnici, saj je bil operiran na prostati in kili. A volje do življenja Jože nikdar ni izgubljal. Močno ga je potrla mamina smrt, čeprav je v hiši po njeni smrti vsa leta živel sam. Znal si je skuhati, pa je bil vseeno vesel, ko sta ga na kosilo ali večerjo povabila Franc ali Marija. Na kosila k sestri Mariji je rad šel, a ostal tam ni nikoli. Niti navezanost na nečaka in nečakinjo ga tam ni zadržala. Tudi nečakinja in vsi štirje nečaki so imeli strica Jožeta zelo radi. Še kako ga bodo pogrešali, saj je njegova nenadna smrt vse močno ganila.

Marjan Križaj

**Vsi bomo enkrat zaspali,
v miru počivali vsi,
delo za vselej končali,
v hišo očetovo šli.
Tokrat zvonovi zvonite ...
(A. M. Slomšek)**

ZAHVALA

Ob izgubi dragega brata, svaka in strica Jožeta Odra s Tolstega Vrha pri Mislinji se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in znancem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti in darovali sveče ter svete maše, nam pa izrazili besede iskrenih sožalj. Lepo se zahvaljujemo dr. Leonardu Pirmanškem, sestri Evi Koren, patronažni sestri Aniti Smagej za nudenje zdravstvenih storitev, gospodu Marjanu Križaju za izrečene besede slovesa, gospodu župniku Tinetu Tajniku za opravljen pogreb in pevcem za zapete pesmi. Hvala tudi pogrebni službi Jerneja Zaveršnika za korektno opravljen pogreb.

Brat Franc in sestra Marija z družinama

Obenem velja tudi zahvala za mamo Antonijo Derčaj dr. Pirmanškovi, sestri Evi, patronažni sestri Aniti ter pogrebni službi Jerneja Zaveršnika.

Hčerki Marija in Kristina z družinami

**Človek potrebuje luč,
da mu razsvetli pot.
In vodo, da ga umiva
in boža skozi življenje.
Ter ogenj, ki greje,
da mu je med ljudmi toplo.**

**Svetloba luči ji je žarela v očeh,
voda je božala preko njenih dlani
in ogenj v njenem srcu je grel vse okoli nje.**

Franciška - Fanika Ramšak, roj. Dežman

26. 9. 1930–29. 3. 2013

Na veliki petek je farane sv. Florijana v Doliču spreletela vest, da se je za vedno poslovila naša sokrajanka, Fanika Ramšak, Tomažekova Fanika. Vsem, ki smo jo poznali, se je zdelo nekako nemogoče, saj je imela v sebi še toliko življenjske energije, prežete z ljubeznijo do sočloveka.

Spomin seže daleč nazaj, tja v leto 1930, ko je Fanika kot drugorojeni otrok zajokala v naročju mame Marije, ko jo je k sebi privlel oče Pavel. Delo na kmetiji, igra na pašniku s sestrami in bratoma ter strah in lakota med grozotami druge svetovne vojne ... To so spomini na njeno otroštvo in mladost. Podarjeni talenti vztrajnosti in urejenosti, delavnosti ter ljubezni do sočloveka so bili njena dota. Komaj 19-letno dekle je ob izgubi očeta postalo desna roka materi za pomoči na kmetiji. Težko delo na hriboviti kmetiji in trije mladoletni otroci so oblikovali njeno pokončno držo ob srečanjih s preizkušnjami v življenju. Mladost, prepletana s korakom preko bregov Tomažkove kmetije, je v njej oblikovala zrelo mladenko. Srečanja s sosedovim fantom ob trdem delu na travniku in v gozdu so hotela, da sta se z Navrškim Vančem leta 1953 poročila. Njun skromen dom v izbi Tomažkove domačije je bil vse prekmalu križan z bolečino matere pod križem, saj je komaj sedemmesečna hči Zofka še istega leta zaradi pljučnice odšla med angele.

Življenje je teklo dalje in kmalu je mala Eva obrisala z lica solzo bolečine in prinesla v njen dom nov ogenj, novo luč, ki je kazala pot v boljše življenje.

Želja po lastnem domu jo je skupaj z možem in hčerko peljala v Velenje, a podnajemniško stanovanje ni bilo tisto, kar sta želela. Njena neizmerna moč in volja, pridne roke, ki so poprijele za vsako delo, so bile temelj lastnega doma, še zlasti potem ko je njuno družinsko srečo izpolnil sin Vojko. Naj je srce še tako iskalo, se je vedno vrnilo tja, kje so zrasle njene korenine. Na parceli ob vznožju Tomažkove kmetije, ob vodi, ki je dajala življenje, je pričel rasti nov dom. Težko prigarana sreča družine je bila kronana leta 1975, ko se je polna življenjskega ognja skupaj s svojimi vselila v novo hišo. Toplina doma ... sreča v njenih očeh je bila neizmerna.

Skrbela je za urejen dom ter delo na domačiji, kjer je z veliko ljubeznijo pomagala bratu in sestri, da je njihov rojstni dom ostal lepo oskrbovan. Vse to je bil svetel vzor otrokoma in kasneje vnukom, saj sta si oba otroka ustvarila svoji družini ob njej. Njeno srce je žarelo, podarjena ji je bila sreča delovnih otrok in vnukov, ki so ji lepšali jesen življenja.

Fanika je ostajala mama, mama za vse. Hišna administratorica in tista, ki zna podpirati, božati in zna biti dovolj trdna v svoji odločnosti pri odraščanju mladine. Mama, ki ne popušča, a je vzor vere, upanja in ljubezni. Bila je trden steber štirih generacij.

Tudi ko je sprejela na svoj hrbet poslednji križ, križ neozdravljive bolezni, je ostala močna in pokončna. Rana, ki je bila zadana njenemu srcu s kruto resnico zaposlenih v zdravstvu, je zakrvavela. Samo navznoter, le droben trepet rok in obraza je sinu, ki je bil tisti hip ob njej, izdajal nečloveško bolečino. Nihče od nas, ki smo jo poznali, ni slutil, koliko volje in ljubezni je bilo v njej zadnje štiri mesece, ko je nadaljevala pot proti Kalvariji svojega življenja. Dotrpela je na veliki petek. Na dan, ko kristjani obhajamo spomin na Jezusovo križanje in na dan spomina, ko je smela pred leti objeti svojo prvo vnukinjo. Želja skozi zemeljske oči gledati, kako bo naredila prvi korak njena druga pravnukinja, ji ni bila uslišana. Bog ve, zakaj ...

Svoji se ob izgubi ljubljene mame, babice in prababice vsem zahvaljujejo za izrečena sožalja, podarjene sveče in cvetje. Hvala vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti in darovali za svete maše. Hvala vam, ki prižigate svečke ob njenem grobu in jo hranite v lepem spominu.

Žalujoci: hči Eva in sin Vojko z družinama

Ivana Šošter

Dogajanja na trgu

Bernarda Dretnik, samostojna
premoženjska svetovalka

V zadnjih dneh smo zopet pričeli malo večji korekciji na trgu plemenitih kovin. Razloga za preplah ni, je le priložnost ugodnega nakupa!

Prva zelo močna korekcija v letošnjem letu se je zgodila v zadnji tretjini meseca februarja. Takrat so samo v enem popoldnevu, v osmih urah, na terminskih borzah (v glavnem COMEX) prodali 2.800 ton zlata v papirni obliki. Če vemo, da letna proizvodnja zlata po vsem svetu znaša okrog 2.500 ton, potem si lahko predstavljamo, kakšno moč imajo manipulatorji. Na borzi COMEX, kjer se dogajajo največje špekulacije na področju plemenitih kovin, imajo za vsako tono fizično skladiščenega zlata, prodanih sto ton papirnatega zlata! Cene so se počasi zopet dvigovale, kajti na drugi strani so Kitajci in Rusi pokupili, kar so lahko. Tudi centralne banke izkoristijo možnost nakupa, če se jim le prikaže priložnost. Zanimiva so tudi dogajanja v ZDA. Zvezna država Texas zahteva od FED-a nazaj zlato, ki ga ima deponiranega pri njih. Arizona bo naslednja ameriška država za Utahom, ki bo uvedla zlato in srebro kot uradni plačilni sredstvi. Vsi ti dogodki skupaj bi lahko bili začetek propada dolarja. To so vsekakor znaki, da je lastništvo oz. investicija v plemenite kovine prava odločitev, treba je samo času pustiti čas. Trenutna korekcija je nekaj podobnega kot februarjska.

Je pa lastnike plemenitih kovin v Holandiji presenetila odločitev ene izmed največjih bank ABN-Amro, da svojim strankam ne bo več izdala plemenitih kovin v fizični obliki, ampak na dan dviga stranki izplačala protivrednost v denarju po aktualnem dnevnem tečaju. Banka je svoje stranke čez velikonočne praznike obvestila z dopisom, odločitev pa je pričela veljati takoj s prvim aprilom, brez prehodnega obdobja. Ljudje so sprva mislili, da gre za prvoaprilsko potegavščino, a se je kasneje izkazalo, da gre za kruto realnost. Bankirji so se sklicevali na drobn tisk v pogojih poslovanja, ki velja v primeru kriznih razmer. Novico so objavili tudi nemški novinarji, obenem pa so

povprašali strokovnjake, kakšna je možnost, da se kaj takega zgodi tudi v Nemčiji. Ti so odgovorili, da ne izključujejo možnosti, da tudi v drobnem tisku poslovnega pravilnika nemških bank ne tiči kje kakšna klavzula. Kako varne so lahko banke, smo videli na Cipru. Čez noč ne moreš do svojih prihrankov, lahko ti jih obdavčijo, lahko se država odloči in določi, kolikšen procentov od vlog si dolžan. Nevarnost pa je, da se vse zgodi čez noč in nimaš možnosti ukrepati.

Marsikdo govori, da se ne moremo primerjati s Ciprom, kar je do neke mere res. Vendar eno stvar že imamo skupno, to so visoke obrestne mere. Obrestna mera na Cipru je znašala okrog 4 %, kar je v teh časih izredno veliko. V Nemčiji znaša obrestna mera okrog 2,5 %. Da so lahko banke izplačale tako visoke obresti, so morale poiskati naložbe, ki so prinašale še več, kajti tudi banke morajo od nečesa živeti, hkrati pa so bile tudi bolj rizične. Glavnino so investirali kar pri svojih sosedih Grkih, ki so zaradi težav ponujali več za svoje obveznice. Vse bi se lepo izteklo, če ne bi Grčija neuradno bankrotirala. Svojih obveznosti Grki niso zmogli poplačati, zato so jim polovico dolgov odpisali, za drugo polovico pa so izdali nove obveznice. V Sloveniji imamo ravno tako obrestne mere okrog 4 % in več. Vprašanje je, kako dolgo bodo naše banke to lahko še izplačevale oz. zanimivo bi bilo izvedeti, kje plemenitijo denar, če ga sploh plemenitijo. Drugo, kar se je na Cipru zgodilo, je nacionalizacija pokojninskih skladov. Tudi nad tem se kaže zamisliti. Zanimivost glede Cipra je tudi ta, da ima v lasti 13,9 ton zlata. Z njim so hoteli kriti obveznico, ki bi jo izdali, da ne bi bilo treba jemati varčevalcem. Evropski politiki se s tem niso strinjali in jim tega niso dovolili! Nemški finančni minister Schauble je izjavil, da so bančne zadeve postale tako občutljive, da se bodo reševale samo še ob koncih tedna. Če se spomnimo, so se o Cipru vselej pogovarjali od petka do ponedeljka. Najbolj žalostno od vsega pa je to, da so jih, medtem ko so banke poslovale z dobičkom, bankirji veselo privatizirali. Izgube pa se seveda krijejo na ramenih državljanov – davkoplačevalcev skozi povečane davke, cene osnovnih potrebščin, nižanje standarda ...

Predsednik Saxo banke je dejal, da se je s Ciprom začelo največje razlastnjenje na

svetu. Cipru tudi očitajo, da so imeli 10-krat več finančnih derivatov v obtoku, kot pa imajo BDP. Nihče pa ne govori o tem, da svetovni trg finančnih derivatov znaša okrog 638.000 milijard dolarjev, kar je ravno tako 10-krat več, kolikor znaša BDP vseh držav na svetu skupaj!

Glede na čase, v kakršnih se nahajamo, je treba z veliko rezervo jemati tako banke kot tudi politike. 100 % varnosti ni nikjer. Spomnimo se leta 2007, ko se je v ZDA začela hipotekarna kriza, in takratnega našega finančnega ministra g. Bajuka. Ta je dejal, da se ta kriza Slovenije ne bo niti dotaknila, kaj šele da bi kdo občutil kakšne posledice ...

Dolga pot

Janez Švab

Nemška vojska je na ozemlju Rusije doživljala poraz za porazom. Šuštarjev Jože je bil kar nekaj let v tej nekdanji močni armadi, na koncu pa je ostal razcapanec med ogromno množico.

Rusi so vsem Slovanom dovolili, da lahko na koncu leta 1945 gredo domov po kakršni koli poti. Jože je našel soseda, Napotnikovega Gvida, in začela sta razmišljati o možni poti proti domu, v njun Hudi Kot. Sklenila sta, da bosta ukradla motor s prikolico. Odločitev je zahtevala moža dejanj in ob prvi priliki je Jože skočil na parkiran motor, Gvido pa v prikolico. Na srečo sta bili v prikolici kapi ruskih vojakov in poveznila sta si jih na glavo. Dve koristi sta bili od kap: ni ju ustavljala ruska vojna policija in še dobra zaščita pred ostrim ruskim mrazom sta bili.

Spretno sta se izogibala vsem pastem takšnega potovanja. Jedla sta le kruh, ki sta ga dobila v zbirnem taborišču in zanj odštela zadnje novčiče. Po nekaj dneh vožnje sta prišla do svojega Hudega Kota. Jožeta je močno zeblo in stiskal si je svoje premražene prste in si pihal v dlani, Gvido pa je bil vroč in po čelu su mu tekale debele potne kaplje. Jože se temu ni mogel načuditi in vprašal ga je: "Jože, zakaj pa je tebi tako vroče?"

"Sredi poti iz Rusije je prikolici odpadlo dno in vse te kilometre sem moral preteči."

„Lesoteka hiše“ pri sosedih

Žan Pritržnik, direktor

Foto: Teja Peruš

V Avstriji v Wolfsbergu, natančneje v kraju St. Marein, gradimo individualno stanovanjsko hišo iz brun, ki je na notranji strani izolirana z mineralno volno in zaključena z mavčno vlaknenimi ploščami. Hiša je pritlična, bruna bodo rdeče barve, medtem ko bodo okna in okenski okvirji bele barve. Pod hišo ima investitor 80.000 litrov vode, ki jo bo ogreval s sončnimi celicami, kar mu bo služilo za ogrevanja hiše v zimskih mesecih.

**LESO
TEKA**® **MASIVNE
LESENE
HIŠE**

Mi smo za les!

080 19 20
www.ZavarovalnicaMaribor.si

24 urna asistenca za kolo in kolesarja

Odgovornost kolesarja do 30.000 €

Nezgodno zavarovanje kolesarja

Kasko zavarovanje kolesa

GG Slovenj Gradec – trden člen v gozdno-lesni verigi

GG Slovenj Gradec predela večino lesa sam

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec v svojem delovanju združuje več dejavnosti, ki se neposredno ali posredno navezujejo na gozdarsko proizvodnjo in lesno predelavo. Tako zaposluje šestdeset gozdnih delavcev, ki opravljajo sečnjo in spravilo lesa ter izvajajo nego v gozdu. Večji del tako pridobljene hlodovine predelamo sami na svojih dveh žagah v Otiškem Vrhu in Radljah ob Dravi. Konstrukcijski in žagan les, ki ga tako pridobimo, najde pot do končnega kupca ali pa ga sami vgradimo v lesene masivne hiše, predelamo v pohištvene elemente ali iz stranskih proizvodov proizvedemo toplotno in električno energijo.

Trudimo se, da lesu, ki zraste pri nas, dodamo kar največjo vrednost, pri čemer zaposlujemo ljudi, ki živijo in delajo pri nas. Za to pa nujno potrebujemo hlodovino. Približno polovico hlodovine pridobimo iz državnih gozdov, vsaj še enkrat toliko pa je moramo odkupiti od gozdnih posestnikov.

Prednosti, ki jih ima gozdni posestnik z oddajo svoje hlodovine GG Slovenj Gradec:

- odkup hlodovine smreke, jelke, macesna, bora in bukve po pošteni ceni in plačilo v 30 dneh
- odkup hlodovine vseh dolžin, debelin in kvalitete ter organiziran odvoz sortimentov
- odkup lesa na panju in organizirana sečnja ter spravilo lesa
- elektronski prevzem lesa na našem skladišču
- izdelava poročila o pavšalnem nadomestilu za prodajo okroglega lesa za preteklo leto
- bonusi za dobavo hlodovine

Bonusi

Našim dobaviteljem hlodovine smo za leto 2013 pripravili še dodatno stimulacijo za oddajo hlodovine našemu Gozdnemu gospodarstvu. **Gozdni posestniki bodo glede na polletno oddano količino lesa prejeli vrednostni bon**, ki ga bodo lahko izkoristili pri nabavi orodij, žaganega lesa, žagovine in drugega materiala v naših trgovinah Lesoteka v Radljah, Slovenj Gradcu, Celju in na Ptuj ali v naši žagi v Otiškem Vrhu in Radljah ob Dravi, in sicer v obdobju enega leta od prejema vrednostnega bona.

Bonusi:

Oddana količina m ³	Bonus v €
25–50	20
51–100	40
101–300	100
300 +	200

Bonus po polletnem obračunu pošljemo po pošti.

Kontaktne osebe za odkup:

Božo Vrhnjak, vodja odkupa, tel. 031 575 172; e-pošta bozo.vrhnjak@gg-sg.si

Robert Uršej, odkupovalec, tel. 051 606 872; e-pošta robert.ursej@gg-sg.si

Ivan Martini, odkupovalec, tel. 041 656 005

Prosimo, da z omenjenimi osebami navežete stik in radi se bodo oglasili pri vas in se z vami dogovorili o podrobnostih.

Z oddajo hlodovine GG-ju Slovenj Gradec boste naredili veliko koristnega zase in z zagotovitvijo zaposlitve tudi za našo skupnost.

